

Nr. 5 (11) mai 2012

ISSN 1857-4424

Realități Culturale

REVISTĂ DE ETNOGRAFIE, FOLCLOR ȘI CULTURĂ CONTEMPORANĂ

„Ești binevenit asemeni florilor din mai”
Charles Macklin

PROIECTUL
„REALITĂȚI CULTURALE”

nr. 5 (11) mai 2012

COLEGIUL DE REDACȚIE

Pavel Popa,
redactor-șef

Ion Bălțeanu,
*Uniunea Meșterilor Populari
din Moldova*

dr. Varvara Buzilă,
*Muzeul Național de Etnografie
și Istorie Naturală*

dr. Victor Ghilaș,
Academia de Științe a Moldovei

Veta Ghimpu-Munteanu,
Teleradio-Moldova

Gheorghe Nicolaescu,
*Cabinetul metodic
al Ministerului Culturii*

Alexei Rău,
Biblioteca Națională

Claudia Șerșun
Secția Cultură Ialoveni

Corina Burghilea,
grafică

Cristian Șarban,
design, tehnoredactare

Adresa: or. Chișinău, str. București,
68, of. 313, 314

Tel.: (+373 22) 22-37-86, 20-25-53

Fax: (+373 22) 20-25-55

E-mail: popapavel55@gmail.com
notografprim@gmail.com
grafemalibris@gmail.com

*Materialele expediate redacției nu se întorc autorilor.
Articolele nu totdeauna vor corespunde
cu poziția redacției.
Republicarea materialelor este permisă
cu acordul redacției.*

TABLOUL REPUBLICAN
DE ABONARE LA REVISTA
„REALITĂȚI CULTURALE”,
NR. 5 (11)

Nr. d/o	Raionul/ Municipiul	Nr. abonați	Instituții de cultură
1	Ialoveni	67	61
2	Fălești	40	122
3	Criuleni	32	61
4	Edineț	31	92
5	Hâncești	28	118
6	Orhei	26	127
7	Căușeni	23	84
8	Strășeni	22	71
9	Cimișlia	22	74
11	Bălți	21	23
12	Drochia	19	81
13	Ungheni	17	126
14	Râșcani	17	99
15	Șoldănești	17	64
16	Rezina	15	73
17	Soroca	14	125
18	Dubăsari	14	34
19	Cantemir	13	92
20	Anenii Noi	11	72
21	Ocnîța	10	68
22	Călărași	10	90
23	Nisporeni	9	68
24	Florești	9	119
25	Ștefan-Vodă	9	67
26	Glodeni	8	69
27	Chișinău	8	68
28	Telenești	8	97
29	Dondușeni	7	48
30	Leova	6	70
31	Cahul	5	103
32	Basarabeasca	2	25
33	Sângerei	2	99
34	UTAG(Ceadăr-Lunga)	1	81
35	Taraclia	0	52
	Alte instituții	200	

Total tiraj: 754 ex.

SUMAR

PAVEL POPA

Mai (<i>Florar</i>).....	1
Armindenul (<i>1 mai</i>).....	3
Ziua Europei.....	3
15 mai — Ziua Internațională a Familiei.....	4
15 mai — Ziua Latinității.....	4
21 mai — Ziua Internațională pentru Diversitate Culturală	4
Calendar cronologic.....	5

MARIA SCOARȚĂ,

Vatra strămoșească.....	10
-------------------------	----

VICTORIA BORODIN,

Premiul Mare — „Codrenii” din Moldova.....	10
---	----

ANATOL CADU,

Lumina Învierii	11
-----------------------	----

SILVIA FLOREA,

Meșteșuguri transmise din generație în generație	13
---	----

MARIA POPA,

Izvorul înțelepciunii.....	15
----------------------------	----

LARISA SULEIMANOV,

Romii cătunari din Hâncești. . .	16
----------------------------------	----

ANGELA OLĂRESCU,

Titus Știrbu — oaspete așteptat de toți copiii cricoveni.....	17
--	----

GABRIELA LUNGU,

Sub Căciula lui Guguță	18
------------------------------	----

LEONID CEBOTARI,

Greierașul și furnica.....	19
----------------------------	----

GHEORGHE NICOLAESCU,

Tinere Talente pe o arteră scenică	24
---	----

NADEJDA GORPIN,

Proiectarea didactică a lecțiilor de coregrafie — acțiune continuă și unitară	25
---	----

MARIANA COCIERU,

Folclorul și literatura scrisă: aspecte teoretice (I)	29
--	----

Indice de abonare: PM 32118
Preț: 15 lei

Editura „Notograf Prim” s.r.l.
Tipografia F.E.P. Grafema Libris s.r.l

Mai (Florar)

Mai este a cincea lună în calendarul Gregorian și una dintre cele șapte luni gregoriene cu o durată de 31 de zile. Începe (astrologic) cu soarele în semnul Taurului și sfârșește în semnul Gemenilor, iar astronomic cu soarele în constelația Berbecului și se sfârșește cu soarele în ce a Taurului. Numele lunii mai (latină: Maius) vine de la denumirea majores dată de Romulus senatorilor romani, grecii o numeau Thargelion, iar noi o numim Florar.

Luna mai a fost numită după zeița greacă Maia, identificată cu zeița romană a fertilității, Bona Dea, al cărei festival avea loc în mai.

Piatra lunii

Smaraldul — simbol al păcii, dragostei, vieții eterne, succesului, care, atunci când este purtată are darul de a învingea iubirea, inteligența, arta oratorică și popularitatea.

Florile lunii — lăcrămioara și păducelul

Legenda Lăcrămioarei

Trăiau odinioară, în mijlocul unui castel din basme doi copii de rege: un băiat și o fată. La naștere, ei primiseră de la zâna lor cea bună cele mai minunate daruri: frumusețe, înțelepciune, cuminenție. Copii își petreceau majoritatea timpului împreună, jucându-se în grădinile castelului, grădini pline de flori.

Din păcate, atunci când copiii au împlinea 10 ani o boala nemiloasă a cuprins ținutul în care locuiau și întregul lor regat a fost cuprins de jale. Printre cei atinși de boală s-a numărat și fata regelui, care devine din ce în ce mai slabă și până la urmă moare. Băiatul care ținea foarte mult la sora lui de care era nedespărțit a început atunci să plângă și nu s-a mai putut opri. Atunci lacrimile sale s-au transformat în niște flori albe, mici, care s-au așternut peste toate văile și grădinile unde se jucau până atunci cei doi prinți. Prințul a fugit de la castel și s-a ascuns în lume, pentru a nu fi văzut de ceilalți că își plânge sora. Florile născute din lacrimile sale au căpătat numele de lăcrămioare.

Păducelul (Crataegus monogyna) simbolizează speranța, este o floare vestitoare a primăverii și verii, numită uneori „spinii zânelor“, se credea că este bătuită de ființe magice, că poți avea parte de ghinion dacă te așezi în preajma unui păducel întrucât zânele pot să arunce o vrajă nefastă asupra ta.

Privighetoarea — Pasărea lunii

Privighetoarea se bucură de renume universal datorită frumuseții cântecului ei nocturn care exprimă toate sentimentele născute în sufletul oamenilor de legătură intimă dintre moarte și iubire.

Potrivit unei vechi legende, se presupune că privighetoarea își cântă viersul de dragoste apăsându-și pieptul pe un ghimp de trandafir, ceea ce explică tonul ei elegiac.

Pentru că ea cântă toată noaptea, privighetoarea era odată considerată a trăi în afara nevoii de somn. O legendă despre originea acestei păsări ne spune despre o păstoare nehotărâtă care tot amână data nunții ei. Logodnicul ei, dus înspre zăpăcire și privat de somn din cauza inconsistenței ei, se transformă în mod magic într-o privighetoare și o blestemă cu aceeași insomnie cauzată lui de amânările ei.

Sunt disperată

*Sunt disperată,
Pentru că mi-am pierdut prietenul
Singură m-a lăsat,
Plină de lacrimi și de griji.
Privighetoare din pădurea frumoasă,
Du-te de îndată,
Du-te să-i spui prietenului meu
Ca pentru el sufăr.*

Pierre Cadéac (1538-1556)

Sursa: www.octarium.org

Copacii lunii

Frasinul — Copacul sacru al dacilor

În mitologia nordică, Frasinul (Yggdrasil) este copacul vieții, al cunoașterii, al întregii lumi, este unic. Se zice că rădăcinile lui sunt mereu udate de o apă. El dăinuiește cu mult înainte de apariția omului, se înalță până la cer, iar radacinile sale traversează cele trei lumi. Prima radacină duce în lumea zeilor, numită Asgard. Cea de-a doua se termină în lumea uriașilor de gheață - Midgard, care au precedat oamenii pe pământ. A treia rădăcină coboară până în teritoriul morții, în Niflhel, acolo unde fântâna Hvergelmir este sursa tuturor fluviilor, este cea care face viața posibilă pe pământ.

Plopul

Legenda plopului tremurător

Se povestește, că-ntr-un măreț palat trăia o mândrețe de zână, cum nu se mai dovedise.

De peste nouă mări și nouă țări, veneau la ea crai și feți-frumoși să-i ceară mâina. Dar care se duceau, de-acolo îndărăt nu mai veneau, căci zâna știa o vrajă mare și când rostea vraja și-și ridica mâina înspre cineva, pe loc îl prefăcea într-o stană de piatră. Erau sutimi de stane de piatră prin preajma palatului ei...

Zâna însă își dedese cuvântul, că dacă vreunul din cei care veneau, ar izbuti să o sărute, ca fără ea să bage seamă mai dinainte, pe acela îl va lua de soț.

A fost un fiu de împărat care s-a dus și el ca alții, norocul de și-a încercat. Palatul zânei era într-o poiană mare și frumoasă, la poalele unei păduri de brazi înalți și dreți ca lumânarea. Pe lângă el trecea un pârâu cu apa limpede ca vioara. În acest pârâu, în fiecare zi pe la amiază, zâna mergea să se scalde. Când a ajuns feciorul de împărat acolo, s-a suit în vârful unui brad și a stat zile întregi ca să observe mișcările zânei. Băgă de seamă că adesea când zâna ieșea din pârâu și era frumos și cald, ea se culca pe marginea pârâului. Și-a luat într-o zi inima în dinți și s-a scoborât jos, când a văzut pe zâna că iese din apă și se culcă pe marginea pârâului la umbră. Merse băiatul cu mare băgare de seamă, până s-a apropiat de ea binișor. Când a văzut însă atâta frumusețe pe chipul ei, așa păr lung și auriu și când îi mai zări prin cămașa ei albă de mătăasă, descheiată, sânul trandafiriu, plin și rotund, îl apucă un tremurat puternic și nu mai fu în stare un pas să mai facă înainte, să se aplece și

să sărute frumoasa zână. A stat așa tremurând, ținut locul, până ce zâna s-a deșteptat...

Când l-a văzut așa frumos și tânăr, i s-a făcut oricum milă zânei și nu mai vru să-l împietrească. Și-a apropiat de gura lui obrazul ei, zicându-i:

— *Sărută-mă și să-mi fii soț...*

Pe el îl apuca și mai puternic tremuratul. Nu fu-n stare să sărute obrazul zânei. Și feciorul de împărat a rămas mut. Atunci zâna i-a zis o vrajă și l-a prefăcut într-un arbore, menindu-l să-i tremure frunza în veci.

Arborele acela e plopul tremurător.

Sursa: Tony Brill - *Legende populare românești* - Minerva

Castanul

Persoana născută sub semnul Castanului este rece și deosebit de stăpănită. În exterior, pare aspră, în interior caldă și duioasă. Cele mai importante lucruri sunt dragostea și aprecierea celor din jur, să fie înțeles și iubit, să i se arate afecțiune, să fie ajutat să se dezvolte, are nevoie de încurajare, deși stilul său rece ascunde acest lucru. Este un om practic și îndemânatic, abil, se descurcă cu mai multe lucruri deodată, realist, nu aleargă după idealuri. Este priceput în finanțe, lege și drept.

În dragoste, este o persoană fidelă, iubește o singură dată în viață.

Superstiții și tradiții în luna Mai:

- dacă nu a brumat sau înghetat în aprilie va îngheța la început de mai;
- luna mai dă startul strânsului turmelor de oi și vaci, de 1 mai se adunau oile și se mai aduna și acum, aproape de Sfinții Împărați Constantin și mama sa, Elena, se adună vacile în cirezi;
- udă altoii cât mai des. Seamănă câneapă și in. Afumă pomii băntuiți de omide cu pucioasă presărată pe jărat, că vor peri toate. Cosește lucerna înainte de înflorire. Gândacii de mai se scutură dimineața;
- roua de seară și răcoarea din mai aduc fân și vin mult;
- ploaia caldă din mai e binecuvântare;
- gândacii mulți vestesc un an mănos;
- când sunt greieri mulți și dinaintea locuinței lor țin mare curățenie, fân are să fie puțin;
- tunetele dese arată an roditor;
- vânt de roadă, vânt de poame;
- dacă luna lui mai e mai mult ploioasă, atunci urmează iunie secetos;
- dacă plouă în mai, să tragi nădejde de mălai.

Armindenul (1 mai)

Ziua dedicată zeului vegetației, protector al vitelor, cailor, holdelor semănate, viilor și livezilor se numește Arminden în Transilvania, Banat, Bucovina și Moldova, unde este celebrat la 1 mai, și Sângiorz (Sf. Gheorghe) în Muntenia și Oltenia, unde este prăznuit la 23 aprilie. În Țara Lăpușului el este sărbătorit la Rusalii. Obiceiurile specifice acestei zile sunt: împodobirea cu ramură verde (substitut al zeului vegetației) a stâlpilor porților și caselor, a intrărilor în adăposturile vitelor și în alte anexe gospodărești pentru protecția oamenilor și animalelor de forțele distrugătoare ale spiritelor malefice; implantarea în curte, în mijlocul satului, la stâna de oi, în țarină, între hotare a unei prăjini înalte cu ramuri verzi în vârf sau chiar a unui arbore întreg curățat de crengi până spre vârf și împodobit cu cununi de flori și spice de grâu numit Arminden, Maial, Pomul de Mai; organizarea petrecerilor câmpenești, la iarbă verde, la pădure, la vii și livezi unde se mânca miel fript și se bea vin roșu amestecat cu pelin, pentru schimbarea sângelui și apărarea oamenilor și vitelor de boli, în special de ciumă, așa cum rezultă dintr-o veche strigătură populară:

„Frunză verde de pelin,
Iată-ne la Armindenii,

*Beau mesenii și mănâncă,
Și de ciumă nu li-e frică !”*

Rostogolirea (tăvălitul) prin iarbă, spălarea pe mâini și pe față cu rouă; strigarea pe nume a strigoilor pentru a-i împiedica să fure mana vitelor cu lapte și a holdelor semănate; purtarea pelinului la pălărie, în sân, în buzunare, împodobirea ferestrelor și icoanelor cu ramuri sau frunze de pelin; semănarea primelor cuiburi de fasole și castraveți. Local, Armindenul se considera început de vară și limită calendaristică până când se mai putea semăna porumbul. Obiceiul prinderii ramurii verzi sau implantării Pomului de Mai a fost amestecat cu tradiția inspirată de episodul din Noul Testament al omorării copiilor de Irod. Conform legendei, după ce ar fi tăiat o zi întreagă capetele copiilor, mergând din casă în casă, ar fi pus seara, ca semn, o ramură verde la locuința unde au ajuns și de unde urma să înceapă a doua zi măcelul. Dar, în timpul nopții, oamenii au pus ramuri verzi la toate casele, înșelând pe Irod și salvând pe pruncul Iisus.

Ion Ghinoiu - Zile și Mituri - Ed. Fundatiei PRO

Ziua Europei

La 9 mai 1950 s-a făcut primul pas în direcția creării Uniunii Europene de astăzi. La Paris, ministrul francez, Robert Schuman, a citit în fața presei internaționale o declarație prin care chema Franța, Germania și alte state europene să-și pună în comun producțiile de cărbune și oțel, așezând astfel piatra de temelie a unei federații europene.

Liderii UE, întruniți în cadrul summitului de la Milano, în 1985, au decis ca la data de 9 mai să fie sărbătorită Ziua Europei. Fiecare țară care alege în mod democratic să adere la UE își însușește valorile sale fundamentale de pace și solidaritate. Aceste valori prind contur prin dezvoltarea economică și socială care ține cont, în același timp, de dimensiunile de mediu și regională, garanții ale unui nivel de viață decent pentru toți cetățenii.

Ziua Europei — 2012 în Republica Moldova

Delegația Uniunii Europene organizează Ziua Europei în

R. Moldova în mai 2012 – ocazie unică de a celebra valorile comune ale UE, de a aduce mai aproape culturile noastre și de a contempla identitatea noastră comună ca europeni, în toată diversitatea ei.

Satele europene vor fi centrul celebrărilor în Chișinău pe 12 mai și în Comrat pe 19 mai, incluzând: dezbateri publice, bucătăria națională a țărilor europene, proiecte finanțate de UE, școli de limbi UE; colțul copiilor pentru desene și pictat pe corp (body-painting), concerte de seară.

Festivalul de Film European care va avea loc în perioada 14-18 mai, oferă posibilitatea de a aborda diversitatea istorică și culturală a țărilor europene. 13 state membre UE și țări candidate vor prezenta filme artistice și documentare și anume: Danemarca, Republica Cehă, Finlanda, Franța, Germania, Ungaria, Polonia, România, Serbia, Spania, Suedia, Olanda și Regatul Unit al Marii Britanii.

15 mai — Ziua Internațională a Familiei

Organizația Națiunilor Unite a declarat anul 1994 Anul Internațional al Familiei tocmai pentru a iniția și susține un plan global de măsuri care să vină în ajutorul familiei. Apoi, începând cu 1995, s-a sărbătorit anual în data de 15 mai Ziua internațională a Familiei.

Cele mai frecvente probleme ale familiei sunt violența asupra femeii sau, mai rar, asupra bărbatului, abuzul sexual asupra unui partener, violența asupra copiilor, abuzul prin neglijență, emoțional și sexual asupra copilului.

Cauzele specifice țării noastre sunt în principal saracia și lipsa educației, necunoașterea propriilor drepturi, a unor norme a vieții de cuplu, frica, neîncrederea în instituțiile care asigură ajutor, lipsa informațiilor în ce privește existența

acestor instituții și ce servicii oferă ele, duc la persistență pe durate de ani de zile a problemelor.

DUMNEZEU IUBEȘTE FAMILIA

15 mai — Ziua Latinității

În Republica Moldova, în acest an, Biroul Uniunii Latine de la Chișinău va organiza la 15 mai, în incinta Complexului de Cultură și Artă „Ginta Latină”, festivitatea de premiere a laureaților Concursului Internațional Multilingv „Dialog Latin”. Vor fi oferite premii bănești și diplome primilor 5 câștigători. Laureații clasati pe primele 10 locuri vor primi mențiuni, cărți și cadouri.

Potrivit unei note informative a Uniunii Latine, concursul este lansat tradițional cu ocazia Zilei Francofoniei și întrunește tineri cu vârsta cuprinsă între 15 și 18 ani și se încheie la 15 mai, cu ocazia Zilei Latinității.

Republica Moldova a aderat la Uniunea Latina în 1992, iar în 1995 la Chișinău a fost deschisă o reprezentanță a Uniunii Latine.

21 mai — Ziua Internațională pentru Diversitate Culturală

Conform rezoluției (57/249) Adunării Generale a ONU din 20 decembrie 2002, data de 21 mai - zi a diversității.

Adunarea Generala ONU recunoaște legătura strânsă dintre protejarea diversității culturale și cadrul larg al dialogului dintre civilizații.

Pe plan mondial, UNESCO joacă un rol important în promovarea diversității culturale. Se evidențiază numeroase instituții și organizații internaționale care încearcă să promoveze diversitatea dintre popoare, culturi, ca sursă de bogăție și creație.

Deviza UE este „Unitate în diversitate”. Acest termen a fost folosit în cadrul UE pentru prima dată în 2000 - menționat oficial în Tratatul de instituire a unei Constituții pentru Europa, încheiat în 2004.

Conform principiilor UE, diversitatea nu reprezintă o piedică în calea cooperării și unității statelor, ci un element important ce duce la unitate, progres, desăvârșire, este o sursă de bogăție și creație, un atu pentru Europa.

Așadar, se promovează construirea identității naționale

pe baza dialogului intercultural pentru a spori bogăția culturală, spirituală prin cunoașterea unor moduri de viață diferite.

Intru cât în ciuda eforturilor au existat conflicte legate de diversitatea culturală, a apărut și ideea multiculturalismului devenită în scurt timp o soluție impusă de problemele reale legate de diversitatea culturală într-o societate multiethnică. Adică, s-a asigurat respectul reciproc și toleranța față de diferențele culturale din interiorul unui stat, sau dintre state.

Calendar cronologic

1 MAI

1936

Anatol Codru s-a născut la data de 1 mai 1936, în satul Molovata Nouă din raionul Dubăsari. După absolvirea a șapte clase primare în satul natal, a urmat școala medie în orașul Dubăsari, apoi Facultatea de Litere a Universității de Stat din Chișinău (1958-1963), cursurile superioare de regie la Moscova (1969-1971). Fiind student, a debutat ca poet cu volumul de versuri „Nopti albastre” (1962), apoi: „Îndărătnicia pietrei” (1967), „Feciori” (1971), „Portret în piatră” (1978), „Piatra de citire” (1980), „Mitul personal” (1986) și „Bolta cuvântului” (1997). S-a remarcat ca regizor de filme documentare, primul film a fost realizat în 1968 – „Trânta”. Din 1971 a lucrat regizor la „Moldova-film”. La Congresele VII, VIII și IX ale Uniunii Cineaștilor (din 1993, 1998 și 2003), Anatol Codru a fost ales și apoi reales președinte al Uniunii Cineaștilor din R. Moldova. A obținut premii pentru filmele documentare: Premiul I pentru regie la Festivalul de filme din orașul Minsk (1968) - filmul „Trânta”, Diploma Pentru cea mai bună regie la Festivalul republican de filme „Cocostârcul de argint” (ediția I-a, 1978) - filmul „Balada prietenului meu”, Diploma Pentru cea mai buna regie la Festivalul republican de filme „Cocostârcul de argint” (ediția II-a, 1981) pentru filmul „Letopiseșul destinului nostru”, Diploma Pentru cel mai bun film de popularizare a științei și Premiul „Cocostârcul de argint” la Festivalul republican de filme (ediția IV-a, 1983) pentru filmul „Pușkin în Moldova”, Marele Premiu la Festivalul Internațional de filme din orașul Ostravo (Cehoslovacia, 1990) pentru filmul „Sunt acuzați martorii” și Premiul „Mihai Eminescu” (Suceava, 1992) pentru filmul „Mihai Eminescu”. A fost membru de onoare al Academiei Internaționale de Film „Nika” din Rusia, al Academiei de Științe a R. Moldova, i s-a conferit titlul de doctor honoris causa de către Academia Internațională de drept economic și arta filmului.

de invenție în domeniul oscilopolarografiei. A participat activ la procesul de renaștere națională. A condus, împreună cu Leonida Lari, ziarul „Glasul” (1989-1990), primul ziar cu grafie latină în R. Moldova. Deputat în Parlamentul R. Moldova și președinte al Comisiei parlamentare pentru cultură și culte (1990-1993). A elaborat proiectul renovării ansamblului monastic „Căpriană” (1990). Director al revistei „Columna” (1991-1993). A debutat în 1955-1960 cu poezii în ziarele studentesc și „Tinerimea Moldovei”. Editorial, debutează în 1962, cu placheta de versuri „Primii fulgi”, urmată de alte cărți de poezie: „Monologuri” (1964), „La mijlocul ierbii” (1967), „Liniștea cuvintelor” (1971), „Ora păsării” (1974), „De ziua frunzei” (1977), „Iubire de tine” (1981), „Măslinul oglindit” (1983), „Dimineța măru-lui” (1986), „Nimic nu-i zero” (1987), „Atât de mult al pământului” (1990), „Dialoguri banale sau trist și vesel despre oameni” (1988) etc. A mai semnat: două volume de eseuri și publicistică literară „Viața cuvântului” (1980); „A vedea cu inima” (1984), culegerea de povestiri „Neliniști și tihnă” (1981), monografia „Termodinamica hidrolizei ionilor metalelor” (1988, în colaborare). Pentru copii a scris cărțile: „Aventurile lui Atomică” (1996), „Teiul” (1980), „Izvoarăș cu ochii verzi” (1985), „Unde-i urma mea?” (1986). A tradus din opera marilor poeți ai lumii. Membru al Uniunii Scriitorilor din Moldova (1964). Medalia de Bronz a EREN (1984), Diploma Televiziunii Moldovenești pentru ciclul de emisiuni ABC-ul moralei; Diploma de onoare a Prezidiului Sovietului Suprem al R. Moldova (1987). Premiul ziarului Moldova socialistă pentru publicistică (1989); Diploma Ligii culturale pentru unitatea românilor de pretutindenii (1992); Maestru al literaturii (1992); Premiul Dacia în domeniul artei populare și Medalia Mihai Eminescu (post-mortem, 1995). 1996 Diploma Partidului Liberal din Moldova pentru promovarea spiritului de libertate în creație, post-mortem. 2010 – „Ordinul Republicii”, post-mortem.

1937

Ion Vatamanu, poet, eseist, traducător, publicist, savant în domeniul chimiei, autor de cărți, activist pe tărâm social-politic și cultural. S-a născut la 1 mai 1937, în c. Costiceni, jud. Hotin (azi r. Noua Suliță, reg. Cernăuți). A decedat la 9 august, 1993, la Chișinău. Și-a făcut studiile la școala medie, Costiceni, apoi la cea din Vancicăuți. A urmat studiile la Universitatea de Stat din Moldova (1955-1960), a susținut doctoratul în chimie la Universitatea din Lvov (1971). În 1960 este încadrat în laboratorul de chimie analitică al AȘ din Moldova. Din 1973 și până la sfârșitul vieții a deținut funcția de șef de laborator la Institutul de Chimie al AȘM, a publicând peste 150 de lucrări științifice în domeniul chimiei analitice și obținând 5 brevete

Chicago. Se celebrează în statele membre ale Organizației Internaționale a Muncii și alte țări).

Ziua Internațională a Solidarității Oamenilor Muncii (Primul Congres al Internaționalei a II-a de la Paris (1889) a decis sărbătorirea acestei zile în memoria grevei muncitorilor din

3 MAI

Ziua Mondială a Libertății Presei (Instituită de ONU în 1993 (Rezoluția 48/432) pentru a promova ideea că o presă liberă, pluralistă și independentă este o

componentă esențială a unei societăți democratice). Potrivit clasamentelor, Republica Moldova a înregistrat progrese semnificative în ultimii doi ani. În comparație cu 2009, țara noastră a înaintat cu 24 poziții în topul Freedom House, situându-se în categoria țărilor cu presă parțial liberă. De asemenea, Moldova se află pe locul 75 în clasamentul libertății presei la nivel mondial, ceea ce reprezintă un progres considerabil de 39 de poziții, comparativ cu locul 114, ocupat în 2009, se spune în ultimul raport anual al Organizației „Reporters sans Frontieres”.

4 MAI

1955

George Enescu, compozitor, pianist, dirijor, violonist și profesor român, unul dintre cei mai buni interpreți din lume s-a născut la 19 august 1881, în com. Liveni-Vârnăv, jud. Suceava (azi com. George Enescu, Botoșani), fiind ultimul din cei opt copii ai familiei Costache și Maria Enescu. A decedat la 4 mai 1955, la Paris. A studiat la Conservatorul din Viena (1889-1893), la absolvirea căruia primește distincția Gesellschaftsmedaille, apoi a urmat cursurile Conservatorului din Paris (1895-1899), la terminarea cărora obține Marele Premiu și vioara luterului francez Bernardel. Numeroase turnee în Europa și America. A concertat și în Basarabia, la Chișinău (24, 25, 28 martie 1918, octombrie 1918) și Bălți (apr. aprilie 1918). Membru titular al Academiei Române (1932). Membru corespondent al Academiei de Arte Frumoase din Paris (1929).

5 MAI

1937

Nina Vodă (Mocreac), actriță de teatru și film. S-a născut la 5 mai 1937, s. Vadul-Leca, pl. Telenești, jud. Orhei. Absolvește școala medie din Telenești (1953), Școala Teatrală Superioară „B. Șciukin” din Moscova (1955-1960). Împreună cu alți colegi fondează Teatrul Republican pentru tineret „Lucceafărul” pe scena căruia își petrece toată viața artistică. Debutează cu rolul Olgăi în spectacolul „Flori de camp” de C. Condrea (1960). Lansează o serie de roluri aproape în toate spectacolele montate pe scena teatrului: Veta în „Copiii și merele” de C. Condrea; Stella în „Steaua Sevillei” de Lope de Vega; Agafia Tihonovna în „Căsătoria” de N. Gogol; Lucreția în „Jodelet – slugă și stăpân” de P. Scarron; Maria Josefa în „Casa Bernardei Alba” de F. G. Lorca; Veta în „O noapte furtunoasă” de I. L. Caragiale; Dorina în „Și sub cerul acela” de A. Buzuioc; Irina în „Pe-un picior de plai” de I. Podoleanu etc. (1961-1970). A realizat și roluri în filme, inclusiv un rol memorabil în Se caută un paznic (reg. Vl. Ioviță, Gh. Vodă). Ordinul Insigna de Onoare (1976). Artistă Emerită din Moldova (1982). Artistă a Poporului din Moldova (1991).

9 MAI

1895

Lucian Blaga, poet, dramaturg, filozof, eseist s-a născut la 9 mai 1895, în s. Lancrăm, jud. Alba, într-o familie de preoți. S-a stins din viață la 6 mai 1961, la Cluj. A urmat școala primară germană, Sebeș-Alba (1902-1906); Liceul Andrei Șaguna, Brașov (1906-1914). Face studii la Seminarul Teologic, Sibiu (1914-1917); Universitatea din Viena (1917-1920), activează în presă până în 1926, atașat de presă, consilier (ambasadele) României din Varșovia (1926), Praga (1927-1928), Berna (1928-1932; 1937-1938) și Viena (1932-1937); ministru (ambasador) plenipotențiar la Lisabona (1938-1939). 1936 - membru al Academiei Române, profesor la Universitatea din Cluj (1939-1948), cercetător la Institutul de Istorie și Filozofie din Cluj (1949-1953) și la Academie, filiala Cluj (1953-1959), paralel bibliotecar-șef la Biblioteca Academiei Române, filiala Cluj (1951), membru-fondator al revistei Gândirea, redactor la Cultura, Banatul, Patria, Voința; editor al revistei Saeculum (1943). A debutat cu versuri în 1910, în Tribuna din Arad (poezia Noapte), cu aforisme, articole, studii filozofice la Convorbiri literare, Gazeta Transilvaniei, Pagini literare. Editorial a debutat în 1919 cu volumul „Poemele luminii” și culegerea de maxime „Pietre pentru templul meu”. În filozofie cu „Filozofia stilului” (1924), „Fenomenul original” (1925), „Fețele unui veac” (1926),... după 1930 ce vor alcătui marile trilogii printre care: „Trilogia culturii” (1944); „Trilogia valorilor” (1946). În plan poetic și dramaturgic se manifestă prin volumele „Pașii profetului” (1921), „În marea trecere” (1924), „Lauda somnului” (1929), „La cumpăna apelor” (1933), „La curțile dorului” (1938), „Nebănuitele trepte” (1943); piesele de teatru: „Zamolxe, mister pagan” (1921, debut), „Tulburarea apelor” (1923), „Daria” (1925), „Fapta” (1925), „Înviearea” (1925), „Meșterul Manole” (1927), „Cruciada copiilor” (1930), „Avram Iancu” (1934); „Arca lui Noe” (1944) ș.a. În 1942 apare Opera dramatică în două volume: „Religie și spirit”; „Știință și creație”. Din 1945, la București, desfășoară o activitate intensă în cadrul Academiei, apare volumul de aforisme și însemnări „Discobolul” (1945), lucrează la studiul „Experimentul și spiritul mathematic” (apărut 1969) și la „Trilogia cosmogonică” (1977). Remarcabilă este și memorialistica inclusă în „Hronicul și cântecul vârstelor”, apărută postum. Creația sa reprezintă, una din valorile de seamă ale culturii și filozofiei universale. Cea mai completă reeditare a operei lui L. Blaga - între anii 1970-1988, 11 volume. Membru al Societății Scriitorilor Români, al Academiei Române. Distins cu Premiul V. Adamachi al Academiei Române (1921), Premiul Societății Scriitorilor Români (1929), Premiul C.N. Hamangiu al Academiei Române (1935), pentru opera dramatică și poetică.

1937

Nina Doni - actriță de teatru și cinema s-a născut la 9 mai 1937, s. Olănești, Ștefan Vodă. După absolvirea școlii medii din satul natal, urmează Școala Teatrală Superioară „B. Șciukin” din Moscova (1955-1960). A jucat în spectacolele de diplomă:

Virinea în „Virineade”, L. Seifulina, Veronica în „Flori de câmp” de C. Condrea, Aspazia în „Costumul de nuntă” de V. Boier. Din același an este actriță la Teatrul republican pentru tineret „Luceafărul”, șefa trupei de actori. A realizat rolurile: Zerbinet în „Vicleniile lui Scapin” de J. Molière, Miss Poop în „Autorul moare azi” de M. Șatrov, Fiocla în „Căsătoria” de N. Gogol, Princesa în „La moara dracilor”, Maria în „Baia” de V. Maiakovski, Marta în „Pe-un picior de plai” de I. Podoleanu, Zița în „O noapte furtunoasă” de I. L. Caragiale, Magdalena în „Casa Bernardei Alba” de F. Garcia Lorca, „Vom trăi și vom vedea”, „Două culori”, „Nota zece la purtare”, „Intrigă și iubire”, „Copiii și merele”, „Fata cu gura mare”, „O istorie din cartierul de vest”, „Opera de trei parale”, „Omul cel bun din Sâciuan”, etc. A participat în spectacolul „Cume-trele”, la Teatrul Național „Mihai Eminescu”. A jucat în filmele: „Omul merge după soare”, „Așteptașine în zori”, „Telegrama”, „Potcoava cu noroc”, „Trânta”, etc. S-a aflat în turnee teatrale în Rusia, Bielorusia, România, Letonia, Estonia, Turcia, Egipt etc.

10 MAI

1949

Nicolae Glib este un cântăreț de muzică populară din Republica Moldova. Interpretul Nicolae Glib s-a născut pe data de 10 mai 1949 în localitatea Bălți. Nicolae și-a început cariera de artist la patru ani.

Tatal său avea un aparat de radio „Iskra”, cu baterii (în acei ani, electricitatea încă nu ajunsese la Pepeni), care era ținut mereu pe o singura undă-cea a postului de Radio București. În fața aparatului, dansa sub tactul săltăreț al muzicii populare. În anii adolescenței, se îndrăgostește lunea de cântecul popular moldovenesc, ascultându-l, în fiecare zi, pe cântărețul Nicolae Sulac. La el a făcut prima școală de cântec popular. Studiază la Școala medie de muzică „Șt. Neaga” (1967-1971) și la Institutul de Arte „G. Musicescu” (1975-1980) din Chișinău cu Alexandru Movilă (dirijat cor). În anii 1969-1972, Nicolae Glib a fost solist în orchestra Ansamblului de dansuri populare „Joc” al Filarmonicii din Chișinău. În perioada 1972-1985 a fost solist în orchestra de muzică populară „Folclor” a Radioteleviziunii din Chișinău, iar apoi a cântat și în Orchestra de muzică populară „Lautarii” a Filarmonicii. Pe scena profesionistă a pășit, pentru prima dată, în cadrul orchestrei Ansamblului de dansuri și muzică-populară „Joc”, dirijată pe atunci de Vladimir Rotaru, apoi de Vasile Goia. A avut noroc de dirijori, care, chiar dacă „nu au pus umărul, nu au pus nici piciorul”. Ca un bun gospodar, și-a îngrijit de repertoriu ca de propriul ogor. Este, poate, cea mai de preț zestre pe care o are

în afară de inconfundabila-i voce cu care l-a înzestrat Dumnezeu. Cei mai rodnici i-au fost anii de activitate în Orchestra „Folclor” (1972-1985), unde, fiind obligat să înregistreze pentru fondul Radioteleviziunii, a muncit până la epuizare, în fonoteca RadioTV a lăsat sute de cântece, pe care astăzi le ascultă o lume întreagă. Tot la „Folclor”, a apărut minunatul duet Nicolae Giib - Valentina Cojocar, care a dat viață unor cântece, ce s-au menținut în topul preferințelor ani de zile. În 1978, i se acordă titlul de Artist emerit, iar în 1989, pe când activa cu „Lautarii” lui Nicolae Botgros - cel de Artist al Poporului, în ultimii ani, colaborează cu Orchestra de muzică populară „Mugurel”, dar nu refuza niciodată invitația de a cânta și cu alte formații. A cântat în ansamblu cu: Valentina Cojocar, Dumitru Blajinu, Ignat Bratu, Constantin Baranovschi, Leonid Moșanu, Serghei Crețu, Sergiu Cuciuc, Nicolae Botgros, Vladimir Sîrbu, Dumitru Gheorghită, Ion Carai, Boris Rudenco etc. A înregistrat la Radio Chișinău cântece populare: Moldovean ca mine nu-i, Dragă mi-i vara la oi, Foaie verde rug de mure, Crești pădure și te-ndeasă, Băsmăluța etc. Filmografie: Duete vocale, „Telefilm-Chisinau” (1982); Cântă Nicolae Glib, „Telefilm — Chișinău 1980.

sursa: music.md
Adelina Dobrin

11 MAI

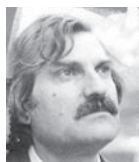
Ziua Victoriei și a Comemorării Eroilor Căzuți pentru Independența Patriei

15 MAI

Ziua Națională a Sportului – a treia sâmbătă a lunii.

17 MAI

1935

Andrei Băleanu, regizor și actor de teatru și film, s-a născut la 17 mai 1935, în s. Izvoare, jud. Soroca. S-a stins din viață la 21 iulie 2000, la Chișinău. A absolvit Universitatea de Stat din Moldova (1960) și Institutul de Arte „Gavril

Musicescu” din Chișinău (1964), stagier la Teatrul de comedie din Sankt-Petersburg (1965-1967). Activează regizor la Teatrul Național „Mihai Eminescu” și director artistic al Centrului Republican de cultură și artă. A fost consilier prezidențial (1995-1997). Debutează pe scena Teatrului muzical-dramatic „A. S. Pușkin” (azi „Mihai Eminescu”) ca actor, în 1964, iar în 1967 – regizor, cu spectacolul „Rops” de B. Cabur. După care montează: „Simfonia a noua” de I. Prințev (1968), „Romeo și Julieta” de William Shakespeare, „Un medic ciudat” de A. Sofronov (1971), „Revizorul” de N. Gogol (1972, 1982), „Ori-ori...” de V. Azernikov (1973), etc. A interpretat roluri în filme la studioul Moldova-film. A realizat spectacole de înaltă ținută artistică ce fac parte din patrimoniul culturii naționale. A promovat prin tot ce a făcut idealurile naționale, mesajul umanist al culturii românești. Și-a adus obolul la susținerea valorilor

democrației și la integrarea europeană. A contribuit la formarea mai multor actori. Maestru emerit al artei din Moldova (1983).

18 MAI

1950

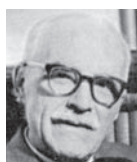
Petre Teodorovici, compozitor și interpret de muzică ușoară s-a născut la 18 mai 1950, în or. Leova, în familia profesorului de muzică Cristofor Teodorovici. S-a stins din viață la 5 iulie 1997, la Chișinău, înmormântat în Cimitirul Ortodox Central din Chișinău. A absolvit Școala medie (muzicală) din localitate (1968), a studiat la Colegiul de muzică „Ștefan Neaga” și Institutul de Arte „Gavriil Musicescu” din Chișinău (1968-1973). A activat la Leova (1971-1972), la Institutul Pedagogic „A. Russo” din Bălți (1972-1973); regizor la Centrul tineretului „Iuri Gagarin” din Chișinău (1974-1975), director artistic al ansamblurilor „Bucuria” al Filarmonicii Naționale (1975-1982), „Ceremoș” al Filarmonicii din Cernăuți (1983-1984) și „Ecou” al Centrului tineretului din Chișinău (1984-1989). La greva studențească din 1995 (pentru limba română și istoria românilor) i-a susținut pe protestatari cu un concert în Piața Marii Adunări Naționale (împreună cu ansamblul său). A lansat o serie de cântece devenite șlagăre de o largă circulație: „Santa Maria Maggiore”, „Scrisul nostru”, „Veniți acasă”, „Melancolie” (cu care numele său s-a învrednicit de notorietate), după ce a fost tradusă în mai multe limbi și preluată de Orchestra lui Paul Mauriat, a cunoscut cu adevărat o faimă internațională. A fost deschis colaborărilor, multe din cântecele sale fiind scrise pe versuri de Gr. Vieru, D. Matcovschi, S. Ghimpu, A. Ciocanu, I. Hadârcă și interpretate de Gh. Țopa, N. Crulicovschi, A. Ciumac, I. Suruceanu, A. Lazariuc, N. Cepraga, S. Rotaru, G. Dorobanțu (România), F. Kirkorov, I. Kobzon, V. Leontiev, V. Legkostupova (Rusia) ș. m. a. interpreți renumiți. A știut să găsească melodia cea mai potrivită pentru a păstra profunzimea versurilor, a contribuit la formarea multor personalități ale muzicii ușoare – S. Rotaru, N. Crulicovschi, A. Lazariuc, A. Ciumac, F. Kirkorov, promovând opera de edificare a culturii muzicale din Moldova. Cântecele sale au tulburat inimile și au răsunat în cadrul festivalurilor din Slovacia, Finlanda, Cuba, Argentina, Italia, Rusia, România. Dintre cele mai frumoase cântece: „Melancolie”, „Romantică”, „Ultima oră”, „Vara la Soroca”, „Amicii mei”, „Seniorita Grația”; „Seară albastră”, „Basarabia”, „Vin din munții Latiniei”, „Santa Maria Maggiore”, „Veniți acasă”, „Vă iubesc popor roman”, „Dați-le voie flăcăilor basarabeni peste Prut”, „De ce?”, „Trandafir”, „Adio”, „Veșnic dragostea”, „Clipa mirilor”, „Irena” ș. a. A scris muzică la filme și spectacole: „Liola”, de L. Pirandello, a interpretat doar câteva piese: „Mă-ntorc cu drag în satul meu”, „Santa Maria Maggiore” și „Maria” (pentru Maria i s-a acordat Marele Premiu al Festivalului de la Mamaia). A fost conducătorul

artistic al formațiilor „Bucuria”, „Ecou”, „Teo-Dor”. A muncit până la istovire, până în ultimele clipe ale vieții. În ultimele luni de viață a scris cu Gr. Vieru (care era și el atunci spitalizat) o serie de piese pe care le-a numit „Cântece de spital”. Maestru emerit al Artei (1989), cavaler al ordinului Gloria Muncii (1996).

Ziua Internațională a Muzeelor (Instituită în 1977 de către Consiliul Internațional al Muzeelor (ICOM) pentru a promova muzeele, a face cunoscută publicului larg activitatea și rolul lor în viața societății) 18 Ziua Mondială a Diversității Culturale pentru Dialog și Dezvoltare (Instituită de ONU în 2002 (Rezoluția 57/249) pentru a întări potențialul cultural ca metodă de a atinge prosperitatea, dezvoltarea durabilă și pacea globală).

1880

Tudor Arghezi, poet, prozator, dramaturg și publicist, s-a născut la 21 mai 1880, la București. Se stinge din viață la 14 iulie, 1967, la București. A urmat școala primară „P. Poenaru” (1887-1891), gimnaziul „D. Cantemir” (1891-1896) și Liceul „Sf. Sava” din București. În 1896 a debutat cu poezia „Tatălui meu”, în ziarul „Liga ortodoxă”. În același ziar și an publică 15 poezii. Colaborează la Revista modernă și Viața nouă. A urmat: laborant, chimist la fabrica de zahăr Chitila (1897-1898), novice sub numele Iosif, la Mănăstirea Cernica, hirotonisit diacon la Mitropolie (1900-1905, când se retrage din cin), colaborează la traducerea din franceză a unor cărți religioase, referent și conferențiar pentru religiile comparate la Școala de ofițeri, bibliotecar la Mănăstirea Cordilierilor din Elveția, cursuri la Universitatea din Geneva, cursant al unei școli de ceasornicari din Geneva (1905-1910). În 1904 editează împreună cu V. Demetrius revista „Linie dreaptă”, unde-i apare prima intervenție polemică „Vers și poezie”. În absență, N. Cocea îl reintroduce în circuitul literar, publicând în 1910, în „Viața socială”, poezia „Rugă de seară”. Reîntors în țară - jurnalist cu temută vervă polemică, colaborează cu poezii, pamflete, cronici dramatice în presa vremii (1910-1916). Conduce publicațiile „Figuri contemporane”, „Seara” (1913-1914), „Cronica” (1915-1916), în care publică, în 1915, poezia „Belșug” – moment important în lirica argheziană. Între 1918-1919, învinuit de colaboraționism, e întemnițat pe 2 ani la Văcărești. Între 1922-1924, conduce revista „Cuget românesc”, ziarul „Națiunea” (1923), în care publică „Amintirile ierodiaconului Iosif”. În 1927 debutează cu volumul de versuri „Cuvinte potrivite”, volum semnificativ pentru originalitatea demersului liric, autorul primește Premiul Societății Scriitorilor Români (1927). Tipărește volumul „Icoane de lemn” (1929), „Poarta neagră” (1930), „Cartea cu jucării” (1931), „Tablete din Țara

Kuty" (1933). În 1928, editează revista „Bilete de papagal” unde vor debuta mulți scriitori și se vor publica: M. Sadoveanu, G. Galaction, G. Topârceanu, A. Maniu, I. Teodoreanu ș.a. În 1931 publică volumul „Flori de mucigai”, romanul „Ochii Maicii Domnului” și volumul „Cuvinte potrivite și ... încrucișate” (1934), romanele „Cimitirul Buna Vestire” (1936) și „Lina” (1942) etc. Publică pamflete pe probleme de actualitate, printre care și pamfletul „Baroane”, la adresa lui Manfred von Kilinger, ambasadorul Germaniei la București (1943), drept urmare ziarul este suprimat, iar autorul arestat și deținut la lagărul de la Târgu-Jiu. În perioada 1948-1953, considerat decadent, poetul este exclus din viața literară. Elaborează texte poetice pe care le va publica ulterior și face traduceri din clasicii ruși și francezi. În 1954 reîntră în literatură cu volumul „Prisaca”. Este ales membru al Academiei Române (1955), deputat în Marea Adunare Națională. Între 1956-1967 publică Versuri alese în colecția „Cele mai frumoase poezii”, „Versuri” – ediție bibliofilă; etc. În 1962 încep să se editeze Scrierile sale, proiectate în peste 60 de volume. (Până în 1999 au fost editate 43 de volume). În 1965, la împlinirea a 85 de ani, e sărbătorit ca poet național. Drept confirmare a imensului prestigiu devine laureat al Premiului Internațional Herder. În același an este ales membru al Academiei Sârbe de Științe și Arte. Alte mențiuni: Premiul Național pentru poezie (1934), Premiul Național pentru literatură (1946), Premiul de Stat pentru poezie (1957); decorații. Postum i-au fost editate culegerile de versuri inedite Frunzele tale, Crengi și XC, precum și un volum de Teatru. Opera i-a fost tradusă în numeroase limbi: franceză, italiană, engleză, spaniolă, germană, rusă, maghiară, sârbă, cehă, greacă etc.

24 MAI

1947

Svetlana Toma s-a născut la data de 24 mai 1947, în mun. Chișinău, cu numele de Svetlana Fomiciova. Mama sa, Ida (Ita) Suhaia — a fost o participantă la mișcarea ilegalistă comunistă din Basarabia în anii '30. Svetlana a petrecut o parte din copilărie și adolescența în mun. Bălți, unde a absolvit în 1965 Școala medie nr. 16. A urmat Institutul de Arte din Chișinău (1965-1969). În anul 1966, studentă, a debutat ca actriță (în rolul Ioanei) în filmul „Poienile roșii”, studioul „Moldova-film”, regizor Emil Loteanu. El i-a schimbat numele în Svetlana Toma. După absolvirea studiilor, Svetlana se căsătorește cu Oleg Lacin, colegul ei de curs, plecând împreună la Tiraspol, unde se fondase un nou teatru de tineret. La scurtă vreme, Oleg moare tragic, iar Svetlana revine la Chișinău, ca actriță la Teatrul dramatic rus „A. P. Cehov”. Din căsătoria sa cu actorul Oleg Lacin, a avut o fiică, Irina Lacina, tot actriță, născută la Bălți. Abandonează în anul 1976 scena de teatru în favoarea rolurilor din filme, fiind angajată de studioul cinemato-

grafic „Moldova -film”. Rolurile care au consacrat-o ca actriță de film sunt Ioana din „Poienile roșii” (1966), Rada din „Șatra” (1975) și Veronica din „Luceafărul” (1986). Svetlana Toma a obținut Premiul pentru cel mai bun rol feminin (Rada) la Festivalul Internațional de filme din Praga (1977), Diploma „Cea mai bună actriță a festivalului” (pentru rolul său în filmul Șatra) la Festivalul Internațional de filme din Panama (1977), Diploma Uniunii Cineaștilor și Comitetului de stat pentru cinematografie pentru cel mai bun rol feminin (Chișinău, 1979) din filmul „Vreau să cânt”. Svetlana Toma locuiește în prezent la Moscova. Ea este vegetariană. În aprilie 2008, Svetlana Toma a primit titlul de Cetățean de Onoare al municipiului Bălți, pentru „contribuția substanțială în dezvoltarea culturii și artei, precum și pentru susținerea relațiilor de prietenie cu municipiul Bălți”, ca aurmărire a unui demers inițiat din partea asociațiilor comunităților ruse, evreiești și ucrainene din localitate. Filmografie: „Șatra” (1975); „Poienile roșii” (1966); „Această clipă” (1968); „Masa” („Lenfilm”, 1968); „Lăutarii” (1971); „Casă pentru Serafim” (1973); „Casa părintească” (1973); „O întâmplare la festival” (1976); „Gingașa și tandra mea fiară” („Mosfilm”, 1978); „Rădăcina vieții” (episod, 1978); „Suspectul” (1978); „Vreau să cânt” (1979); „La porțile satanei” (1981); „Anna Pavlova” („Mosfilm”, 1982); „Cum să devii celebru” (1984); „Vânt sălbatic” (coproducție moldo-iugoslavă, 1985); „Luceafărul” (1986); „Țigani mei” („Gruzia-film”, 1988); „Durerea” (1989); „Cursa” (1989); „Dina” (1990); „Igra v smerti, ili postoronni” (1991); „Blujdaiuscie zvezd” (1991); „Budem jiti” (1995); „Poklonnik” (2001); „Vorovka 2. Scastie na prokat” (2002); „Bednaia Nastia” (2003) - serial TV.

MARIA SCOARȚĂ,
Secția de Cultură a r. Briceni

„Vatra strămoșească”

În curând, datorită conlucrării Primăriei Coteala cu Fondul de Investiții al Republicii Moldova, în ceea ce privește implementarea proiectelor ce țin de reparația instituțiilor de cultură, Căminul de Cultură își va deschide larg ușile. El a fost reparat din temelie. S-au schimbat geamurile, ușile, acoperișul. Cotelanii vor avea o instituție de cultură, care va corespunde totalmente cerințelor timpului – cald, comod, curat, cu mobilier nou. Suma totală a reparației constituie 1mln. 500 mii lei. Dl Alexandru Cebotari, primar de Coteala este mulțumit, că lăcașul de cultură, care se află în centrul satului, va prinde iar viață, căci anume aici cotelanii se adună cu plăcere nu numai de sărbători, dar și cu alte ocazii: adunări, întâlniri etc. Cât privește activitatea artistică nu avem îndoieli: cântecul, dansul și voia bună vor domni mereu. Căci, pe lângă Căminul de Cultură activează 4 colective, care poartă titlul onorific „model”. Este vorba de formația de dans popular „Hangul de la Coteala”, conducător Aurel Grușevschi, orchestra de muzică populară dirijată de Grigore Zemcic, taraful „Busuioc de la Coteala” condus de Marin Bajurean, formația

folclorică „Vatra strămoșească” diriguată de Margareta Pascaru. De asemenea – formațiile vocală și vocal-instrumentală ș.a. Toți angajații sunt profesioniști în sensul direct al cuvântului.

Astăzi, ne vom opri mai detaliat doar la o singură formație, care face cinste acestui sat cu oameni gospodari, dar mereu dornici de frumos. Este vorba de „Vatra strămoșească” – un colectiv, în componența căruia fac parte domni și doamne de vârsta a treia. O mână de entuziaști, care pe parcursul anilor adună firișor cu firișor perle din zestrea neamului. Este vorba de melodiile de odinioară, pe care le-au cântat strămoșii. Cele două surori – Tamara Pleșca și Valentina Pânzari sunt informatorii formației folclorice. Ele, ca nimeni alții, au crescut cu frumoasele perle „Trenule, mașină neagră”, „De la Cernăuți la vale”, „La șezătoare”, „Iu-ha, iu-ha-ha” – creații îndrăgite de tot satul, apreciind cu toții frumosul din cadrul întâlnirilor tradiționale specifice vetrei folclorice Coteala.

La cele relatate de dna Margareta Pascaru am mai

menționa, că formația folclorică „Vatra strămoșească” din Coteala, colectiv cu titlul onorific „model”, de nenumărate ori a apărut cinstea raionului Briceni la diferite sărbători republicane. Mai recente au fost: Festivalul republican al formațiilor folclorice „La poale de codru”, s. Căpriana, r. Strășeni (august 2011), de unde s-au întors cu succese. Datorită susținerii Consiliului raional, primăriei satului Coteala, formația folclorică dispune de costume naționale.

Personal, am avut ocazia să-i însoțesc pe membrii din „Vatra strămoșească” la unele întruniri. Mai mare dragul să-i privești și să-i asculți. Grijulii, săritori la nevoie, însă cu un suflet mare, setos de frumos. Nu în zadar se spune că „Veșnicia s-a născut la sat”. E un adevăr care nu are nevoie de a fi comentat.

Premiul Mare — „Codrenii” din Moldova

populare din Praga.

Festivalul desfășurat la Praga, este la cea de-a opta ediție, iar ansamblul „Codrenii” se află la prima lor participare. Codrenii au avut

Ansamblul de dansuri populare „Codrenii” din Călărași, Republica Moldova, s-a învrednicit de Marele Premiu la Festivalul internațional de dansuri

adversari circa 30 de colective din Rusia, Ucraina, Israel și Republica Moldova.

Ansamblul „model” de dansuri populare „Codrenii” este format din trei grupe de copii și activează pe lângă secția Raională de Cultură Călărași, iar obiectivul principal este de a aduce pe scenă dansuri din zona geografică în care locuiesc, păstrarea portului popular, conservarea folclorului prin dansuri care țin de obiceiuri și tradiții.

„Suntem la prima noastră participare în cadrul acestui festival și pentru prima dată din toate edițiile a fost oferit Marele Premiu „Grand Prix”, care l-am primit noi. Acum avem oportunitatea să participăm și la anul viitor”, a declarat pentru unele surse, conducătorul artistic al ansamblului Codrenii, Gheorghe Furculiță.

VICTORIA BORODIN

Lumina Învierii în gând și acțiune

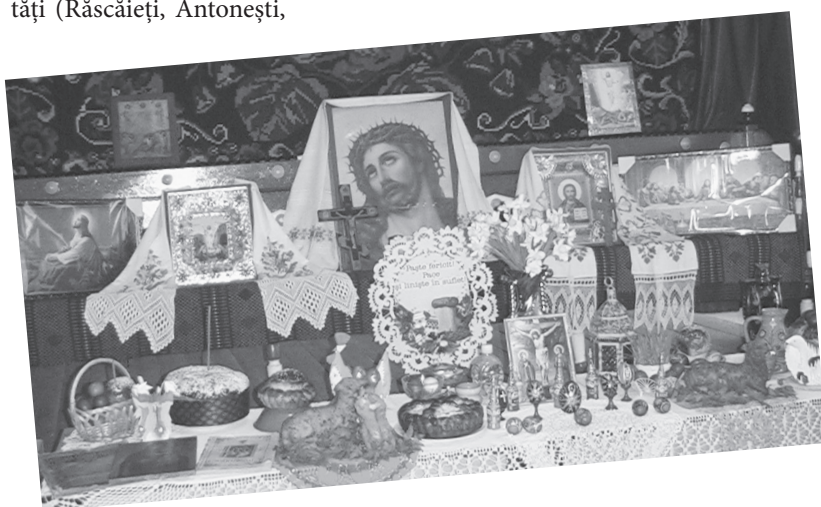

și „Rubin”, s.Râscăieți) și corul bisericesc din s.Râscăieți.

Scopul evenimentului a fost renașterea, păstrarea și transmiterea datinilor și obiceiurilor de primăvară și Paști, de a valorifica și a scoate din anonimat creațiile folclorice de valoare și în special al cântecului pascal, susținerea și dezvoltarea creativității și imaginației estetice.

Festivalul a constat din două părți. Prima parte a avut obiectiv expoziția „Lumina gândului curat” cu vernisarea

În a treia zi de Paști – 17 aprilie curent, Casa de cultură din s.Râscăieți a găzduit cea de-a III-a ediție a Festivalului raional al datinilor și obiceiurilor de primăvară și Paști „Lumina Învierii”, la care și-au dat întâlnire formațiile de artiști amatori și meșteri populari din unsprezece localități (Râscăieți, Antonești,

Copceac, Volintiri, Feștești, Tal-maza, Popeasca, Ștefănești, Olănești, Cioburciu, Crocmaz) cele două școli de arte („Maria Bieșu” din or.Ștefan Vodă și Olănești), două centre de artizanat („Anton Port”, s.Popeasca

de icoane vechi moștenite, cât și cele confecționate în zilele noastre fie din lemn, pictate etc., cărți vechi bisericești, prosoape, a exponatelor confecționate manual croșetate, cusute, brodate. Și-au prezentat operele încondietorii de ouă, gospodinele au venit cu pască, cozonaci, miei copti și bucate tradiționale.

Un loc deosebit în cadrul expoziției l-au avut lucrările prezentate de meșterii populari Ion Cojocari – dînsul a prezentat articole utilitar-decorative din fier. Arta prelucrării artistice a lemnului a fost prezentată de meșterul Anton Port (s.Popeasca). De o valoare deosebită în cadrul expoziției au fost răstignirile și icoanele confecționate de dumnealui. Originale au fost lucrările

prezentate de meșterița Iulia Oprea (s.Antonești).

Au fost prezente lucrările artistico-plastice ale elevilor școlilor de arte din Olănești, filiala Crocmaz și filiala Antonești a școlii de arte „Maria Bieșu” din or.Ștefan Vodă. Prin lucrările expuse, copiii și elevii școlilor de arte și-au

prezentat creativitatea și măiestria în limbajul culorilor. Frumusețea expozițiilor oferite a fost apreciată înalt de vizitatorii vernisajului.

După vizionarea expoziției, pe scena casei de cultură s-a produs spectacolul artistic susținut de formațiile de artiști amatori, soliști instrumentiști și vocaliști din localitățile raionului, însă nu înainte de mesaje de salut aduse oaspeților festivalului de către primul com. Râscăieți dna Zinaida Marin, care i-a felicitat și le-a mulțumit tuturor pentru participare la acțiune. Mesajul din partea conducerii raionului l-a adus vicepreședintele dl Nicolae Orlov.

Un Te-deum de binecuvântare a fost realizat de corul bisericii Sfinților, mai Marilor Voievozi Arhangheli Mihail și Gavriil, în frunte cu părintele Danil. La fel, corul a venit cu un recital de colinde pascale. Învierea Domnului a fost tema sublimă a fiecărui participant al festivalului. Evlavia Sărbătorii Învierii a fost readusă în inimile celor prezenți prin interpretarea rugăciunilor, colindelor cu subiect pascal, intonarea cântecelor despre

a d -
ministrația publică
locală, casa de cultu-
ră Râscăieți și secția
raională cultură, și
nu în ultimul rând
grație agenților eco-
nomici, care pe mă-
sura posibilităților
s-au încadrat și au
contribuit la organi-
zarea și desfășurarea
festivalului, conști-
entizând că acțiuni-
le precum „Lumina
Învierii” contribuie
la păstrarea fru-
moaselor tra-

Patimile și Învierea lui Hristos, prin reproducerea datinilor și obiceiurilor autentice, antrenate în ciclul pascal de la intrarea în Postul Mare până la Pogorărea Sfântului Duh.

În acest context, vreau să menționez pe entuziaștii promotori a moștenirii culturale – membrii formațiilor de amatori, care au venit de acasă cu tot ce au mai frumos, cucerind spectatorii prin ținută scenică, măiestria interpretării cu impunătoare calitate și repertoriul selectat de înaltă valoare artistică. Prin cele produse în scenă, artiștii amatori, au bucurat inima spectatorilor și au creat o atmosferă de emotivitate deosebită.

La finele festivalului patricipanții s-au învrednicit de tradiționalele daruri pascale – cozonacul și ouăle roșii, diplome, precum și simbolul festivalului (confectionat de meșterii din localitate), oferite de primărie.

Reușita acțiunii se datorează conlucrării fructuoase între

diții, că astfel tre-
buie să cultivăm frumosul și valorile noastre, care sunt
cel mai viu redade prin asemenea întâlniri.

ANATOL CADU, șef Secție cultură r-l Ștefan Vodă

Meșteșuguri transmise din generație în generație

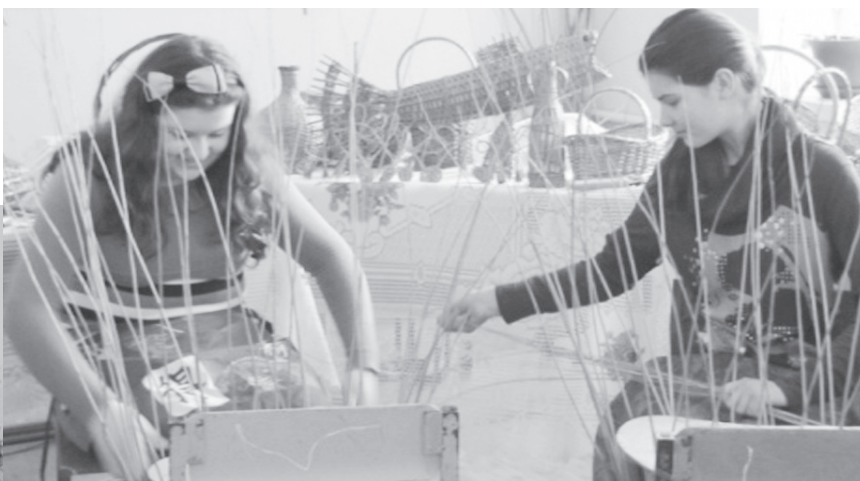
În cadrul Secției Cultură și Turism Soroca își desfășoară activitatea 3 studiouri de meșteșuguri artistice „model” din anul 2009. Ele instruiesc tineri în confecționarea costumelor naționale, împletitul din fibre vegetale, tehnica de mânuire a croșetei. Pentru a transmite din generație în generație meșteșugurile artistice tradiționale organizăm ateliere de creație, unde meșterii populari, conducători de studiouri fac schimb de experiență în domeniu.

În satul Rublenița, sub conducerea dnei Lidia Manea, membru al Uniunii Meșterilor Populari din Moldova s-a desfășurat atelierul de creație cu tema „Tehnologii tradiționale la confecționarea coșurilor din nuiele de răchită”, cu participarea specialiștilor de la Secția Cultură și Turism, conducători ai studiourilor, meșteri populari din raion. Acest studiu și-a început activitatea de mai mult timp în urmă și este unul dintre cele mai avansate din raion, dar i s-a conferit titlul onorific „model” nu-

Deși numărul celor care sunt preocupați de acest meșteșug este în scădere, totuși există și oameni cu suflet mare, care vor ca această meserie să nu dispară, deaceia dna Lidia Manea a hotărât să instruiască un grup de tineri

a coșului prin diferite metode: în baza unui model și din imaginație.

La 23 martie în satul Vădeni, Soroca s-a desfășurat Atelierul de creație cu tema: „Urzitul brâului și a catrinței”, organizat conform Programului de

și tinere din localitate.

Cel mai important lucru în acest meșteșug este să cunoști speciile salciei (răchitei) și să le colectezi anume pe acelea, care sunt bune pentru împletit. Tehnologia de pregătire a nuielelor de răchită este una complicată, care cere multă migală și răbdare, dar și iscusință. Membrii

studioului cunosc tehnica de prelucrare a loziei și posedă deprinderi practice de confecționare a diferitor obiecte.

În cadrul acestui atelier a fost demonstrată tehnologia de confecționare

activitate al Secției Cultură și Turism în colaborare cu Centrul Național de Conservare și Promovare a Patrimoniului Cultural Imaterial în baza Studioului de meșteșuguri artistice „Fantezie” din satul Vădeni, conducător dl Simion Lungu.

Scopul organizării acestui atelier a fost schimbul de experiență între meșterii populari, care practică același gen de artă tradițională, dar și inițierea tinerilor meșteri în domeniu, îndrăgostiți de cultura tradițională a neamului. La acest atelier au participat specialiștii de la CNC PPCI: Silvia Zagoreanu- șefa secției arte tradiționale și Mariana Dobzeu, specialist în domeniul meșteșugăritului, Silvia Florea, specialist principal în domeniul meșteșugăritului și portului popular de la Secția Cultură și Turism, conducători ai studiourilor „model” de

mai în anul 2009

În ziua de azi meșterii care practică împletitul din lozie confecționează diverse obiecte decorative: de uz casnic, mobilă, suveniruri ș.a.

meșteșuguri, meșteri populari din raionul nostru, dar și din alte raioane.

Studioul de meșteșuguri confecționează costume naționale din anul 2006, dar poartă titlul „model” din 2009. Membrii studioului păstrează cu sfințenie elementele tradiționale, specificul zonal al costumului popular.

Nina Manea demonstrează cum se țese un brâu femeiesc. Dna Serafima Lungu țese la catrințe timp de 12 ani și ne-a demonstrat cu plăcere cum se urzește, nividește o catrință: în două și patru ițe - lucru migălos și dificil, care cere multă dibăcie și răbdare, unde trebuie să numeri fiecare fir de urzeală.

Iscusitele meșterițe: Liliana Goncear, Lidia Lungu, Ludmila Nunteanu, Mariana Vasilean au ținut să ne uimească cu tehnica de confecționare a iei. Costumele naționale, țesute de acești meșteri sunt înalt apreciate de către specialiștii din domeniul și respectiv purtate de membrii ansamblurilor folclorice din diverse raioane, dar și de către artiști consacrați din țară.

În proces de lucru Mariana

Dobzeu specialist principal la CNCPPCI a constatat:

— „Portul popular este unul din cele mai complicate genuri de activitate meșteșugărească, din motivul că mai bine de o sută de ani nu se mai poartă piesele autentice în cotidian.

Există foarte puțini meșteri la nivel republican care studiază problema portului popular în profunzime, având la bază

valoarea autentică tradițională. Simion Lungu, este cel care a adunat mai mulți meșteri cointeresați și a creat Studioul de meșteșuguri specializat în confecționarea portului popular. Studioul include meșteri care îmbină mai multe genuri: țesut artistic, broderie, croșetă.

Mai mult ca atât, este o îmbinare frumoasă a cântecului folcloric cu meșteșugul deoarece meșterii Studioului „Fantezie” sunt și membri ai ansamblului folcloric „Țărăncuța”, condus la fel de Simion Lungu. Lucrări autentice moștenite de la străbuni sunt păstrate cu pietate de către membrii studioului. Ei sunt mereu în căutare de frumos, pentru a se inspira și a crea adevărate opere de artă. Această acțiune a fost un prilej de cunoaștere și promovare a portului popular autentic”.

SILVIA FLOREA
specialist principal,
Secția de Cultură r. Soroca

Izvorul înțelepciunii

Nu e un secret, că elevii școlilor noastre sunt preocupați mai mult acum de navigatul pe Internet și de cititul diverselor site-uri, iar singurele cărți pe care le mai răsfoiesc, din necesitate, sunt manualele școlare. Ministerul Culturii și Ministerul Educației din R. Moldova, în colaborare cu Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, Direcțiile de Învățământ, Tineret și Sport, Secțiile de Cultură și bibliotecile publice din teritoriu și-au propus să stimuleze tinerii spre lectură și dezvoltare intelectuală prin intermediul Concursului Literar Internațional „La Izvoarele Înțelepciunii”. El a fost inițiat în anul 1992 de Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” din Chișinău, în parteneriat cu bibliotecile publice din România. Diverse personalități culturale devin, în fiecare an, temele specifice ale concursului, precum Dimitrie Cantemir, Ștefan cel Mare, Hans Christian Andersen, George Topârceanu, Ion Druță, B. P. Hașdeu, Grigore Vieru, Nichita Stănescu. În acest an concursul, ajuns la cea de-a XXII-a ediție, pune în valoare personalitatea și opera scriitorului Spiridon Vangheli. Competiția literară s-a

desfășurat între elevii claselor III-V în școli și licee, apoi a urmat etapa la nivel de localități și la 19 mai, în Chișinău, va avea loc finala concursului.

La Bălți etapa municipală s-a desfășurat la 25 aprilie în incinta Filialei pentru Copii „Ion Creangă” a Bibliotecii Municipale „Eugeniu Coșeriu”. În concurs s-au înscris 31 de elevi, ce au fost supuși la trei probe în care au fost răsfoite toate poveștile, basmele, nuvelele și baladele scriitorului, împreună cu publicul a fost descoperit farmecul copilăriei și peripețiilor celui mai iubit personaj al copiilor – Guguță. Toți copiii au demonstrat cunoștințe temeinice ale operei lui Spiridon Vangheli („**Guguță și prietenii săi**”, „**Copii în cătușele Siberiei**”, „**Tatăl lui Guguță când era mic**”, „**Pantalonii-Țara Năstrușnicilor**”, „**Candela lui Ștefan cel Mare**”, etc.), iar cel mai instruit participant s-a dovedit a fi Sergiu Nica de la Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”. Pe locul II s-au plasat Sorin Cenușă de la Liceul Teoretic „B. P. Hașdeu” și Alina Tarlapan de la Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”. Locul trei a fost ocupat de Mădălina Stanțieru de la Școala prima-

ră nr. 21 „Spiridon Vangheli”. Finaliștii au acuma de studiat și mai mult, și mai intens asupra operei scriitorului, deoarece în etapa națională se vor reuni cei mai buni cunoscători ai creației lui Spiridon Vangheli.

Dna Ada Tica, membră a juriului și profesoară de limba și literatura română de la LT „A. I. Cuza”, a comentat concursul subliniind, că toți participanții la el au fost activi, au demonstrat dragoste de lectură, iar simplitatea operei lui Spiridon Vangheli fascinează și oferă copiilor lecții de viață extraordinare. Iar învingătorii au menționat, că a fost un concurs greu, că fiecare probă avea mai multe semnificații pe care le puteai găsi doar în urma unei lecturi profunde și unei analize repetate. Noi punem punct și afirmăm cu certitudine, că fiecare concurent a dat dovadă de curaj când s-a avântat în acest concurs al cunoștințelor, folosindu-se inteligent de acest izvor nesecat al Înțelepciunii – cartea scriitorului Spiridon Vangheli.

MARIA POPA

Romii cătunari din Hâncești

Ziua Internațională a Romilor se sărbătorește anual pe 8 aprilie, dar pentru prima dată această zi a fost marcată în lume în anul 1971. Ideea a luat naștere la Londra, Marea Britanie. Potrivit Biroului Relații Interetnice, scopul acestei zile este de a atrage atenția societății asupra problemelor cu care se confruntă romii.

Conform recensământului din anul 2004, în Republica Moldova locuiesc oficial 12.570 mii de romi. Neoficial însă numărul acestora depășește cifra de 150 de mii.

O societate democratică, spre care încercăm să tindem, are nevoie nu doar de personalități remarcabile, de valori, ci și de toleranță, de comunicare eficientă, de identitate culturală. A-i cunoaște pe alții înseamnă a ne cunoaște mai întâi de toate pe noi înșine. Deoarece trăim într-un oraș cu o minoritate de romi impunătoare e firesc să avem tendința de-a ne cunoaște mai bine.

Analfabetismul, nivelul scăzut de educație în rândul copiilor romi, marginalizarea, sărăcia și lipsa unui loc de muncă – problemele cu care se confruntă etnicii romi din orașul Hâncești cât și din întreaga țară.

Conform Programului de susținere a etnicilor romi, pentru anii 2007-2010 au fost implementate mai multe acțiuni sociale și culturale, atât la nivel de republică, cât și cel local. La finele acestui Program, Biblioteca publică raională „I.P.S. Antonie Plămădeală” din Hâncești, a organizat o activitate de amploare cu participarea romilor din oraș.

Invitatul de onoare a fost cercetătorul științific al Academiei de Științe a Moldovei, Ion Duminică, care ne-a relatat despre studiul său, publicat în Revista de etnologie și culturologie a ASM, despre istoria apariției și dezvoltării comunității de romi din Hâncești.

Această acțiune culturală a avut un efect benefic pentru etnia romă, opinând, că după așa acțiuni se simt mai văzuți, mai tolerați, apreciați.

Deasemenea, Programul a cuprins un curs de ore facultative de limbă romani susținut la Liceul Teoretic „M. Eminescu”, unde învață 36 de elevi romi. „E foarte greu să lucrezi uneori cu copii romi, dar merită efortul pentru a-i integra în societate, pentru a-i școlariza și pentru a-i educa”, susțin cele două animatoare ale comunității rome din Hâncești, dle Elena Bogdan și Angela Mirciu.

Biblioteca publică raională, Hâncești în colaborare cu doamnele animatoare organizează diverse activități ce au ca scop îmbunătățirea nivelului de cunoaștere și informare a persoanelor de etnie romă.

Una dintre aceste activități a fost organizată la data de 09.04.2012 la Centru de plasament „Brândușa”, unde trăiesc temporar 4 copii din familia de romi Oglî, cât și alți copii din familii defavorizate. Expoziția de carte pentru copii și lecția informațională „Lectura și cartea în viața copilului” au adus un nou flux de informație pentru acești copii.

Ținând cont de Manifestul IFLA despre Biblioteca Multiculturală și promovând conștient valorile pozitive ale diversității culturale și stimularea dialogului cultural, Biblioteca publică „I.P.S. Antonie Plămădeală” din Hâncești intenționează să redirecționeze activitatea sa în acest aspect.

Copiii romi beneficiază de diversitatea de servicii ce le acordă Biblioteca noastră: ludoteca, vizionarea filmelor în desen animat, serviciile sălii multimedia, împrumut carte la domiciliu. Cei mai activi utilizatori de etnie romă sunt: Matvei Maia, Matvei Ghenadie, Motoc Ratha, Mereuță Nicoleta, Oglî Ianuș,

Bondarev Radu.

În virtutea modernizării societății și avansării rapide în era informațională, romii din Hâncești au avut și ei anumite succese în plan social. S-au realizat proiecte destul de îndrăznețe care au necesitat multă muncă, responsabilitate, curaj și încredere: a fost realizat proiectul „Într-un corp sănătos - o minte sănătoasă”, elaborat de către mentorul coordonator, Ludmila Cioară și elevii romi; proiectul „Programul Comun Dezvoltare Locală Integrată”, finanțat de către Guvernul Suedez; proiectul „Evaluarea necesităților de educație a romilor din RM”.

Experiența acumulată îi va ajuta în realizarea noilor idei care vor contribui cu siguranță la dezvoltarea, formarea și cultivarea tinerei generații a comunității rome, unei generații cu viziuni noi, activă și implicată în viața socială.

LARISA SULEIMANOV,
bibliograf, Biblioteca publică
„I. P. S. Antonie Plămădeală”, Hâncești

Titus Știrbu — oaspete așteptat de toți copiii cricoveni

ANGELA OLĂRESCU,
directorul Bibliotecii Publice din or. Cricova

Cartea este calea cea mai accesibilă, cea mai apropiată de sufletul omului, spre cunoaștere a Universului.

Din copilărie și până la bătrânețe trăim în umbra cărții. Ea contribuie la formarea noastră pe tot parcursul vieții. Importanța cărții a fost apreciată aproape de toate personalitățile.

Luna aprilie este considerată Luna Cărții. La 2 aprilie am sărbătorit Ziua Internațională a cărții pentru copii, la 23 aprilie a fost Sărbătoarea mondială a cărții, iar Salonul Internațional de carte pentru copii a avut loc la 26-29 aprilie. Biblioteca Publică Cricova a organizat, în perioada 2-6 aprilie 2012, în cadrul Săptămânii cărții pentru copii mai multe manifestări culturale: ore ale poveștilor; lecturi literare; a vernisat expozițiile: „Cartea-un prieten nedespărțit”; „De câte ori deschizi o carte de-atâtea ori înveți ceva din ea.”

Sufletul respectivei manifestări a fost Întâlnirea copiilor cricoveni cu scriitorul Titus Știrbu, Domnul care în anul 1982 a organizat pentru prima dată Sărbătoarea cărții pentru copii. Îndrăgitul eveniment a avut loc la 5 aprilie în incinta Liceului Teoretic „A. Mateevici” din localitate. Autorii manifestării au fost colaboratorii Bibliotecii Publice Cricova - Angela Olărescu și Tamara Larii împreună cu bibliotecara Svetlana Pojoga de la Liceului Teoretic „A. Mateevici”. De atunci, această manifestare culturală dragă tuturor cititorilor a devenit tradițională, anul acesta ajunsă la a XXX-a ediție.

Moderatorul activității a fost dna Tamara Larii, șef oficiu copii de la Biblioteca Publică Cricova, iar participanții cei mai activi – elevii clasei a 1 „A” diriguți de către dna învățătoarea Floarea Cordun care au recitat cele mai frumoase poezii de ale poetului.

Scriitorul le-a povestit participanților despre anii lui de copilărie, despre primele sale versuri, prima lui carte. Titus Știrbu le-a citit copiilor poezii hazlii, le-a adresat întrebări provocatoare și i-a îndemnat să fie prieteni buni cu Cartea, cu Biblioteca, căci numai așa vor deveni oameni în viață. Copii au primit în dar câte o carte cu poezii și cu autograf de la scriitor.

Eu, ca specialist în domeniu menționez, că la Cricova se citește, poate mai mult sau mai puțin ca adineauri, dar ne mândrim cu faptul că instituția noastră este necesară cricovenilor, că întrunește și astăzi, cititori de toate vârstele cu adevărat îndrăgostiți și interesați de carte.

Cărțile sunt căile spre civilizație. Fără cărți, istoria e mută, literatura nu are glas, știința paralizată, iar gândirea și meditația suspendate.

Festivalul Internațional al Teatrelor de Păpuși sub căciula lui *Guguță*

ediția a VII-a

Este pentru a VII-a oară când „Guguță”, cu multă căldură sufletească, primește sub căciula sa prieteni și păpuși din toată lumea. Fiecare ediție a Festivalului este unică în felul ei. Originală de fiecare dată prin spectacolele propuse, viziunile regizorale și propagarea culturilor naționale ale țărilor participante.

Ediția din anul acesta este una jubiliară — 20 de ani ai Teatrului „Guguță”. O vârstă nici prea mare, nici prea mică, dar foarte bogată și împlinită: peste 40 de spectacole în repertoriu, trofee și diplome de la festivalurile naționale și internaționale, turnee prin țară și peste hotare.

Mă copleșesc sentimente de bucurie și satisfacție, dar și emoții pentru responsabilitatea pe care și-a asumat-o Teatrul „Guguță”. Punem în valoare nu doar realizările Teatrului, ci și cultura, tradițiile întregului neam.

Timp de 20 de ani căciula lui „Guguță” a devenit mai mare, mai încăpătoare. Iată de ce anul acesta în ea, pe lângă vechii prieteni din Bulgaria, România, Ucraina, Belarus, Rusia, au încăput și colegii din Turcia, Franța, Portugalia, Armenia, Italia.

Regretăm că nu a rămas loc și pentru celelalte teatre, care și-au dorit să fie alături de noi, dar sunt sigură, în curând Primăria Municipiului Chișinău îi va coase lui „Guguță” o căciulă mai mare, în care să încapă ...tot globul Pământesc.

GABRIELA LUNGU,
directorul artistic al
Teatrului Municipal de
Păpuși „Guguță”,
Maestru în Artă

Greierașul și furnica

LEONID CEBOTARI

Personajele:

Greierașul
Furnica
Fluturașul
Bondarul
Buburuza
Trântorul
Solul Primăverii

Decor de toamnă. Se văd casele
Furnicii, Fluturașului, Albinuței, Bon-
darului. Apare Greierașul cântând vesel:

Greierașul: În zăvoiul plin de flori,
Țâr – țâr – țâr și iară țâr
Cânt de seară până-n zori,
Țâr-țâr-țâr și iară țâr
Dimineața încep iară,
Țâr-țâr-țâr și iară țâr
Și cânt vesel până-n seară,
Țâr – țâr-țâr și iară țâr

Din case ies Fluturașul, Albinuța,
Bondarul și Buburuza care se alătură
Greierașului și iată-i cântând vesel cu
toți în cor:

Toți în cor: Ah, ce-i bine, fraților,
Țâr – țâr – țâr și iară țâr
Când cântăm cu toți-n cor,
Țâr – țâr – țâr și iară țâr
Când zburăm din floare-n floare,
Țâr – țâr – țâr și iară țâr
Și culegem stropi de soare,
Țâr – țâr – țâr și iară țâr

Refren: Ah, ce-i bine, ah, ce-i bine
Cu amicii lângă tine.
Cât ar fi viața de grea
Ei ți-o fac mai ușurea.

Greierașul: Iar acum cu toți la joacă!

Fluturașul: Eu zic să ne jucăm de-a
capra.

Albinuța: Ura-a-a-a! Eu sar prima!

Bondarul: Următorul sar eu.

Buburuza: Iar eu sunt a treia.

Fluturașul: După bondar e rândul meu.

Greierașul: Dar rândul meu?...

Albinuța: Nu-ți fie cu banat, Greie-
rașule, dar tu deocamdată o să fii
capra. Noi toți vom sări peste tine.
Așa că apleacă-te cumincior și fii
gata de joacă.

Greierașul: Bine, bine. Numai băgați
de seamă cum săriți, să nu-mi
rupeti vre-o coastă.

Albinuța: Ei, gata, nu mai mornăi
atâta. Te fandosești ca o fată mof-
turoasă. Hai, dați-i drumul. (*Toate
gâzele sar peste greier, care o face pe ca-
pra. La un moment dat Greierul le pune
piedică și gâzele cad buluc una peste alta.
Asta le face să se supere pe Greieraș*)

Albinuța: Gata, nu mă mai joc cu tine.

Greierașul: Albinuța, a fost o glumă...

Buburuza: Nici eu nu mă mai joc.

Greierașul: Buburuză...

Bondarul: M-am supărat pe tine.

Fluturașul: Și eu la fel...

Greierașul: Fraților, vă rog, nu vă
supărați. A fost o simplă glumă, hai
s-o luăm de la-nceput. Albinuța...

Albinuța: Lasă-mă în pace.

Greierașul: Fluturașe...

Fluturașul: Să nu te văd în ochi.

Greierașul: Gata, prieteni, vă ajunge.

Vă jur că a fost o glumă. Hai, să ne
jucăm mai departe.

Albinuța: Bine, dar numai fără șiretlicuri.

Fluturașul: Ai înțeles?

Greierașul: Da, ce mai vorbă?!

Bondarul: Atunci apleacă-te din nou.

Buburuza: Eu sar prima!

Fluturașul: Ba nu, eu sar primul.

Albinuța: Și de ce mărogel - tu?

Fluturașul: Fiindcă e rândul meu.

Bondarul: Ba mai pune-ți pofta în cui.
E rândul meu. (*Cearta le este întrerup-
tă de un tunet care aduce ploaie și frig*).

Albinuța: Aoleu, a început să plouă.
(*Gâzele o rup de fugă, tipând. Se ascund
fiecare în casa lui. În ploaie rămâne
numai greierașul, dârdâind de frig*).

Greierașul: Va-a-ai, au început ploile!
Toamna bate la ușă. Iar am rămas
fără casă și fără masă. Ce mă fac
acum? Mi-e frig, mi-e foame. Am
să îngheț. Bâr-r-r-r! Tremur din cap
până-n picioare, îmi clănțnesc din-

ții de frig. Trebuie să fac ceva, altfel
mă prăpădesc cu zile. Br-r-r-r! Ce-i
de făcut? Ce-i de făcut? Ce să fac ca
să nu îngheț? Mă duc să-mi încerc
norocul la casa aia. (*Se apropie de casa
Bondarului și bate la ușă*).

Bondarul: (*Apare sub umbrelă*) Da, vă
ascult!

Greierașul: Nu vă fie cu supărare, dom-
nule. Afară-i frig, plouă cu găleata.
Am înghețat bocnă. Permiteți-mi,
vă rog, să mă-ncălesc puțin...

Bondarul: Nu permit nimănui să intre
în casa mea. Nimănui! Ce, n-auzi?
Ești surd? Și hai, pleacă de la casa
mea. Pleacă! Ce aștepți, colaci?
Tunde-o?

Greierașul: Br-r-r-r! Ei, acum ce mă
fac? Ce mă fac? Gerul mi-a înghețat
măinile și picioarele. Apcih! Na,
c-am răcit! Mi-a mai rămas să-mi
înghețe și nasul și-atunci chiar că s-a
zis cu mine. Da poate să-mi încerc
norocul la cealaltă casă? Of, când îmi
închipui ce mă așteaptă... Fie ce-o fi,
mă duc să văd ce vor zice. (Bate la ușa
Buburuzei. Apare stăpâna).

Buburuza: Ce doriți?

Greierașul: Plecăciunile mele, stimată
Domnișoară. Iertare pentru deranj.
Mi-e tare neplăcut că vă fac supă-
rare, dar afară-i vreme rea și nu
mai pot de frig. N-ați putea să mă
adăpostiți un timp oarecare?...

Buburuza: Nu, nu pot. Și dacă vrei
să ți-o spun deschis – nici n-am
poftă! Muzicant nenorocit ce ești.
(*Intră în casă înfuriată*).

Greierașul: Nici aici nu-i loc pentru
mine. Br-r-r-r! Doamne, ce frig
e. Ei, ce să fac, ce să fac ca să nu
înțepenesc? Poate să încerc să cânt?
Da, da, asta e! Cântecul e scăparea

mea. (*Cântă*).
 În zăvoiul înverzit
 Țâr-țâr-țâr și iară țâr
 Eu cânt vesel, fericit
 Țâr-țâr-țâr și iară țâr
 Rar un cântăreț ca mine
 Țâr-țâr-țâr și iară țâr
 Cânt și nu mai pot de bine
 Țâr-țâr-țâr și iară țâr.
 Adevărul e că nu mai pot de frig și
 nu de bine. Poate la casa aceea stăpâni
 sunt mai buni la suflet. Te pomenști
 că-și vor face milă de-un Greieraș
 mititel și necăjit. (*Se apropie de casa Fluturașului și bate la ușă. Apare Fluturașul*).
 Înțelegeți...

Fluturașul: Nu înțeleg nimic și nici
 n-am chef să-l înțeleg pe un calic,
 cerșetor nepricopsit, și pleacă, pleacă
 de la casa mea. Pleacă! (*Intră val
 – vârtej în casă*)

Greierașul: (*plângând*). Poftim, așa
 sunt toți când încep frigurile. Mă
 izgonesc ca pe-un câine al nimă-
 nui, de parcă toată vara nu le-am
 cântat, ci m-am tolănit la soare.
 Br-r-r-r! Uf, tare-mi mai este frig.
 Nici nu mai știu pe ce lume trăiesc.
 Mai am o singură speranță: casa
 Albinuței. (*Se apropie de casa acesteia
 și bate la ușă*)

Albinuța (*apare enervată*): Unde te bagi,
 stimabile! Ce, ai orbul găinilor? Nu
 vezi că mi-e casa ocupată? (*Dispare
 ca o furtună, trântind ușa*)

Greierașul: Nimeni n-are nevoie de
 mine. Toți mă alungă, toți mă
 oropsesc. Parcă aș fi un tâlhar de
 drumul mare.

Trântorul: (*apare, mormăind un cântec
 sub nas, îl observă pe Greieraș*): A-a-a!
 Domnul artist! (*Bătându-și joc de el*)
 Noroc, noroc, noroc! Ha-ha-ha-ha!

Greierașul: Să trăiți, domnule Trântor.

Trântorul: Ce-ai zis, mă? Eu – Trântor?

Greierașul: Păi...am spus-o de frig ce mi-e.

Trântorul: Aaaaa... de frig. Asta-i altă
 vorbă, bă. Și ține minte eu nu sunt
 trântor, bă! Eu sunt albină de cea
 mai aleasă viță. Ai înțeles, mă?

Greierașul: Da, domnule Albină de
 viță nobilă.

Trântorul: De te mai aud o dată cu
 de astea, îți trag una la măsele și te
 pupă mă-ta rece! Clar, mă?

Greierașul: Clar, domnule Albină de
 viță nobilă.

Trântorul: Ți-e frig?

Greierașul: Da, domnule, de cea mai
 aleasă viță.

Trântorul: Da, toată vara ce-ai făcut?

Greierașul: Am cântat.

Trântorul: Ce-ai făcut, mă?

Greierașul: Am creat.

Trântorul: Ha-ha-ha-ha-ha! Ai făcut,
 vasăzică, operă! Baletă! Simfonie!
 Booghie – wooghie! Cui îi trebuie
 toate astea, băi? Cui, te întreb?!
 Măi, Tănase, măi! Cine are nevoie
 de tararamurile tale? Tontălău ai
 fost, tontălău ai rămas! Ei, bine!
 Ne-am distrat un pic, ajunge!
 Acum dă-te la o parte că trece
 domnul Albină de viță nobilă.
 (*Încearcă să fredoneze cântecul Greierașului*).
 În zăvoiul înverzit
 Pa-pa-pa-pa-pa-pa
 (*Mai departe nu știe cântecul*)
 Mă, poețelule, cum sună cântecul
 ăla al tău mai departe?

Greierașul: În zăvoiul înverzit
 Trântroul e fericit.

Trântorul: Știi că-i bine, mă?! Trânto-
 rul e fericit! Excelent! Bravo, mă!
 Ești poet, mă. Molodeț! (*Pleacă mor-
 mând cântecul*)

Greierașul: Br-r-r-r! Gata, a înghe-
 țat și sufletul în mine. Dacă mai
 rămân câteva clipe în frigul ăsta,
 mă prefac în țurțur și s-a zis cu
 cântarea mea. Toată nădejdea mi-e
 la Furnicuță. Poate măcar dumnea-
 ei i se va face milă de mine. Mă duc
 cu ultima speranță. Și ploaia parcă
 a mai conținut. (*Pleacă*).

Albinuța (*iese din casă*): Ura-a-a! Nu
 mai plouă și noi putem să ne jucăm
 și să ne veselim mai departe! (*Iese
 din casele lor și celelalte găze*)

Toate găzele: Ura-a-a! nu mai plouă!

Albinuța: Dar unde-i Greierașul?

Fluturașul: A plecat.

Bondarul: Fără să-și ia rămas bun de
 la noi! Ce neobrazare, domnilor!

Buburuza: Pentru asta i se cade pe-
 deapsă!

Toate găzele: Da, da, o pedeapsă
 aspră! Na-na-na-na! Să-ți fie de-
 nvățătură altă dată! (*Își inchipuie că-l
 bat pe Greieraș*)

Furnica: (*apărând*): Da ce v-a apucat,
 cumetrelor?

Albinuța: Doamnă Furnică! Doamnă

Furnică! Neobrazatul de Greieraș
 ne-a părăsit, ca pe niște nimicuri.
 Ne-a scuipat în suflet!

Furnica: Prăpăditul ăla de scripcar?

Fluturașul: Da-da-da!

Furnica: Păi, de la un muzicant nici
 nu puteai să te aștepti la ceva mai
 bun. Așa că nu vă faceți sânge rău.
 (*Pornește mai departe*).

Albinuța (*le face semn găzelor să se
 apropie, le șoptește ceva, apoi o strigă pe
 Furnică*): Doamnă Furnică! Doam-
 nă Furnică!

Furnica: (*oprindu-se*): Ei, ce mai vrei
 și tu?

Albinuța: Ce vrei, ce vrei. Vreau să-ți
 comunic că Greierașul a spus ceva
 despre mata.

Furnica: Ce-a mai spus și scârțăitul cela?

Albinuța: Nu-ți spun, c-ai să te superi.

Furnica: Hai spune, că nu mă supăr.

Albinuța: Zici mata, că n-ai să te
 superi, dar până la urmă tot una ai
 să te superi.

Furnica: Ți-am spus, fato, că nu mă
 supăr. Spune odată ce ai de spus.

Albinuța: Dar n-ai să te superi?

Furnica: O mama mia! Nu mă supăr.
 Nu mă supăr. Nu mai spune odată.

Albinuța: Atunci, ascultă. (*Îi șoptește
 ceva la ureche. Furnica rămâne înlemnită*)

Furnica: Eu – lenoasă?

Fluturașul: Da, da, lenoasă.

Bondarul: Și țăfnoasă.

Buburuza: Îngâmfată.

Albinuța: Și răpănoasă.

Furnicuța: Eu care mă spăl de zece
 ori pe zi? Care muncesc din zori
 și până-n noapte? Care mă spetesc
 cât e vara de lungă? Să ajung de
 râsul unui artist? D-apoi lasă, băie-
 țele, că dau eu ochii cu tine. (*Pleacă
 infuriată*)

Albinuța: Să știți, că planul merge bine.
 Am scos-o din balamale. (*Mulțumite
 de zăzania pe care au făcut-o, pornesc
 vesele la plimbare. Deodată începe să
 plouă. Asta le face s-o zbughiască fiecare
 la casa sa.*)

Furnica (*se aude cum îl fugărește pe
 Greieraș*): Iar ești aici? Iar ai venit cu
 cerșitul, lăutar afurist ce ești? Pleacă
 de la casa mea, că pun mâna pe
 nuia! Haimana! Pușlama! Lichea,
 pleacă! (*Intră vijelios în casă*).

Greierașul (*rămâne singur*): Ce să fac?
 Mi-e frig, mi-e foame. Unde să mă
 duc? Unde să mai caut adăpost și

hrană? (*Înghițat ca vai de el, începe să cânte*)
Aoleu, am să îngheț
Aoleu, mă prăpădesc
Aoleu mi-i frig, mi-i foame
Tare inima mă doare
Aoleu, cum să trăiesc
Nimănui nu-i trebuie
Lume, lume, spune lume,
Ce să fac și cum anume.
N-am nici casă,
N-am nici masă,
N-am nici blană calduroasă
Vântul aprig și tăios
Mă răzbate pân-la os!
(*Apare Solul Primăverii. Văzându-l pe Greieraș, îi vorbește.*)
Solul Primăverii: Bună vremea, măi băiete.
Greierașul: Bună, dacă zici, că-i bună.
Solul Primăverii: De ce stai în frig, fără căciulă, fără blană? Ce faci aici?
Greierașul: Ce să fac? Stau și îngheț.
Solul Primăverii: Cum adică stai și îngheți?
Greierașul: Cum să-ți spun să mă înțelegi?! Toată vara am cântat pentru cei de muncă. Muzica mea le sporește munca, le mângâie sufletele, le îndulcește somnul. Toți, toți erau încântați de muzica mea. Numai laude, numai complimente. Dar acum, când au dat frigurile, nu mai are nimeni nevoie de mine. Toți m-au părăsit, de toți sunt izgonit. Iar aici mă aflu din mila Furnicii.
Solul Primăverii: Ai încercat să-i cânti ceva aparte?
Greierașul: Am încercat, dar nu vrea să mă asculte.
Solul Primăverii: Dar tu mai încercă odată. Încercarea greș nu are. Eu mă ascund, iar tu în timpul ăsta cântă.
Greierașul: N-o să iasă nimic din afacerea asta. Dimpotrivă, o să mă fugărească din nou ca pe un tâlhar de drumul mare.
Solul Primăverii: Și totuși, cântă, Greierașule. Nu dispera. Hai, începe. Curaj, Greierașule! Curaj! (*se ascunde*)
Greierașul (*cântă*):
Furnicuță harnică,
Furnicuță darnică,
Împrumută-mi pân-la vară
Niște boabe de secară.
Cel târziu până la toamnă
Ți le-ntorc pe toate, domană.

Mă plătesc dintr-un condei
Cu dobânzi cu tot ce vrei.
Dă-mi te rog un ajutor
Și nu mă lăsa să mor.
Furnica (*apărând enervată și pusă pe ceartă*):
Iar te-ai pus pe fărâit? Lăutar ne-norocit! Mă miram să scap de tine! Ce rușine! Ce rușine! Pei din ochii mei odată! Lasă-mă odată-n pace! Lăutar, scripcar, cobzar! Scârța-scârța în zădar (*dispare vijeliosă. Apare Solul Primăverii*)
Greierașul: Ai văzut? Asta-i situația, frate.
Solul Primăverii: Da, Greierașule, așa Furnică reă și zgârcită n-am mai văzut decât în fabula „Greierașul și furnica”.
Greierașul: Păi, tocmai dansa și este, Furnica din fabulă.
Solul Primăverii: Așa e. Să știi că lucrurile devin tot mai interesante, și mai interesante. Și știi de ce? Pentru că am un plan. De acu, fie ce-o fi. Mai cântă-i odată.
Greierașul: Ne străduim de pomână, domnule. Dar dacă așa vrei dumneata, poftim. (*Solul Primăverii se ascunde. Greierașul cântă din nou la casa Furnicii*).
Furnicuță harnică,
Furnicuță darnică,
Împrumută-mi pân-la vară
Niște boabe de secară...
Furnica (*apărând înfuriată*): Încă n-ai plecat? Huligan nerușinat! Astă vară ce-ai făcut? Cu ce te-ai ocupat?
Greierașul: Am creat.
Furnica: A-a-a, ai creat?! Scârța – scârța toată vară! Tot din cobză și vioară de cu zori și până-n seară. Vrei să zici că ai creat? N-ai creat, n-ai creat, ci ai urlat ca un stricat, parazit nerușinat! (*Vrea să plece*).
Greierașul: Vrei îmi dai
Nu vrei – nu-mi da,
Însă nu mă ofensa.
Cât mă vezi mata de greier,
Am și inimă, și creier,
Am și eu mândria mea.
Furnica: Prăpăditule! Mai bine te-ai apuca de lucru decât ai face filosofie. Și du-te odată de la casa mea, că de te mai aud zbierând, chiar că pun mâina pe nuia! (*Pleacă înfuriată*)
Greierașul: Ce ți-am spus?! O ține una și bună: huligan, calic, lăutar, scripcar. Hai să ne vedem mai bine

de drum, că aici nu mai avem la ce sta. Poate la altă casă vom avea mai mult noroc!
Solul Primăverii: Eee, Greierașule, așa nu ajungi prea departe. Ți-am vorbit mai înainte de un plan. Hai să le băgăm mințile în cap.
Greierașul: Dacă zici dumneata...
Solul Primăverii: Atunci, ascunde-te colea și fii gata de a cânta, iar eu între timp îmi voi pune planul în acțiune. (*Greierașul se ascunde, iar Solul Primăverii începe a striga pe la casele găzelor*) Lume! Lume! Lu-u-me-e! Auzi, lume! Ieși cu mic, cu mare să afli cea mai mare știre de pe lume! Grăbiți-vă lume, grăbiți-vă să aflați cea mai mare știre de pe lume!
Furnica (*apare iritată*): Cât putem noi să răbdăm atâta urlat? Cî-i-îț? M-am săturat până-n gât?
Buburuza (*deschizând înfocată fereastra*): Nu văd nici un motiv de-a asculta palavre pe-o vreme atât de rea!
Albinuța (*dușmănoasă*): Care haimana nu-și găsește astămpăr și tipă lângă casa mea? (*Găzele, indignate și înfuriate la culme, tipă care mai de care la Solul Primăverii care încearcă să le cânte ceva*).
Solul Primăverii:
Hai ieșiți și mici, și mari,
Fluturi, trântori și bondari....
Furnica (*Întrerupându-l*): Ajunge atâta cântare! Cum văd eu, e plină lumea de artiști. Ți-i frig, ți-i foame și ai venit să-ți împrumutăm ceva de mâncare.
Găzele: Ha-ha-ha-ha-ha!
Solul Primăverii: Vă înșelați, doamnă. Vreau să vă comunic o știre ce este în interesul domniilor voastre! Afară-i frig, plouă, ninge, suflă vânt de gheață...
Fluturașul: Asta o știm noi și fără tine. (*Toți o iau câținel spre casele lor, demonstrându-i sfidător că nu vor să-l asculte*).
Solul Primăverii: Și totuși, dragii mei, va trebui să mă ascultați. Sunt Solul Primăverii! (*auzind una ca asta, găzele se întorc repezător și se arată gata să-l asculte*) Și am misiunea de a transmite din țară în țară, că Primăvara va veni mai întâi acolo, unde se cântă duios și frumos, unde muzica întruchipează primăvara. Așa că, dacă aveți ce-i spune Măriei Sale, poftim, începeți.

Furnica: Vai, dragă Sol, nu vă supărați că ați fost înțeles greșit. Vă luasem drept calicul din zăvoiul nostru, care umblă cu cerșitul din casă în casă și ne-a împuiat urechile cu scârțâielile sale. Cât privește noutatea ce ne-ai adus-o, noi o primim cu mare bucurie și suntem gata să începem a cânta chiar acum. Așa-i, cumetrelor?

Gâzele: Da, așa-i , așa-i!

Solul Primăverii: Atunci, poftim, începeți.

Furnica: Nu vă supărați prieteni, eu încep prima.

Albinuța: Nici o problemă, doamnă Furnică

Furnica (*începe a țipa pițigăiat cântecul*):
Furnicuță harnică,
Furnicuță darnică,
Înrumută-mi pân-la vară
Niște boabe de secară...

Solul Primăverii (*o întrerupe*): Nu te supăra, dragă Furnică, dar dumnea-ta cântă despre propria-ți persoană, pe când Primăvara dorește ceva de suflet, de lumină, de dragoste...

Furnica: Asemenea fleacuri eu nu știu.

Solul Primăverii: Atunci să ne cânte Albinuța.

Albinuța: Eu?... Poftim, cu cea mai mare plăcere. (*Cântă*)
În zăvoiul plin de flori
Târ-țâr-țâr și iară țâr...

(*Neștiind textul în continuare, repetă la neșfârșit aceste două versuri*)

Solul Primăverii: Ce s-a întâmplat, Albinuță? De ce cântă pe-o singură notă?

Albinuța (*sclifosindu-se*): Am uitat textul.

Solul Primăverii: Nu e bine, dragii mei! Nu e bine. Primăvara se poate supăra, și să nu mai vină niciodată la voi? Poate încerci tu, dragă Fluturaș?

Fluturașul: Eu? ... Sunt răcit, nu pot. (*Face pe bolnavul*). Am febră. A-a-a—pch! Să cânte Bondarul. El toată vara umbla cu nasul pe sus și se lăuda că cântă cel mai bine.

Bondarul: Da-a-a, dar eu știu numai țâr-țâr-țâr și iară țâr.

Trântorul: Dragii mei, potoliți-vă și lăsați totul pe mine. Eu sunt salvarea voastră. Eu știu a cânta.

(*Începe a cânta cu o voce pițigăiată*).

În zăvoiul înverzit
Pa-ra-pa-ra-pa-pa-pa,
Trântorul e fericit
Pa-ra-pa-ra-pa-pa-pa...

Solul Primăverii: Nu vă fie cu bănat, domnule Trântor, dar faceți și Dumneavoastră aceeași greșeală. Ia ascultați-vă: Trântorul e fericit. Vreți să spuneți că asta-i despre amor, despre suflet, despre gingășie...

Trântorul: Nu, desigur, că nu. Însă eu nu sunt poet, nu pot face versuri la moment.

Solul Primăverii: Îmi pare rău, îmi pare foarte rău, dragii mei, însă va trebui să-i duc Măriei Sale Primăvara vestea, că în zăvoiul vostru nu se cântă deloc. Așa că, rămâneți cu bine, vina e numai a dumneavoastră. (*Pleacă*)

Bondarul (*scâncind*): Nu vreau să-mi trăiesc toată viața în iarnă.

Fluturașul: Vreau să fie cald.

Trântorul: Și să crească floricele.

Buburuza: Ca să ne jucăm printre ele.

(*Toate gâzele plâng de frică, că vor rămâne pe veci în frig. Le calmează Furnica – ea vine cu o idee salvatoare*).

Furnica: Fraților, eu știu ce trebuie să facem. Trebuie să-l găsim cât mai repede pe Greieraș și să-l aducem încoace. El îi poate cânta Solului Primăverii tot ce-i poștește inima.

Toate gâzele: Ai dreptate, doamnă Furnică.

Furnica: Atunci cu toții în căutarea lui.

Toate gâzele (*încep a-l căuta pe Greieraș, strigându-l*) Greierașule! Frumusele! Auzi, draguțule! A-u-u-u! Unde ești, mititelule! Nu ne lăsa să ne prăpădim! Lăutarule!

(*În scenă rămâne numai Furnica*)

Furnica: Greierașule! Unde ești, scumpule? Unde ești? Vino mai repede la noi și cântă-ne ceva. Vino, că te așteaptă tot zăvoiul. Toți vor să te asculte. Fie-ți milă de noi. Noi nu dorim să trăim în veșnică iarnă. Auzi, frate! Nu dorim! Vino și ne cântă ceva. Vino, că te așteaptă tot zăvoiul. Vino, lăutarule! Vino, frate, alții pierzania o să știe de noi...

(*apar de pretutindeni gâzele*)

Albinuța și Buburuza: Doamnă Furnică, doamnă Furnică, nu-i nicăieri!

Bondarul: Am răscolit tot zăvoiul, nici urmă de Greieraș.

Fluturașul, Buburuza: Parcă a intrat în pământ.

Trântorul: Nici nu mă taie capul unde să-l mai caut.

Furnica: Foarte rău, dragii mei, foarte rău, ne paște o mare primejdie. Gre-

ierașul e unica noastră salvare. Dacă nu-l găsim – suntem pierduți. Ne așteaptă vremuri grele. Ne așteaptă pierirea. Și asta numai din cauza că ne-am purtat nedemn cu dumnealui. Trebuie să facem tot ce e în puterea noastră și să-l aducem încoace.

Trântorul (*brusc*): Priviți! Priviți!

Cerul s-a acoperit cu nouri gri și negri!

Fluturașul: Semn de vreme rea. Se apropie o mare vijelie cu lapoviță și ninsoare, cu troiene cât casa de mari.

Albinuța: Suntem pierduți!

Trântorul: Trebuie să facem ceva cât mai repede, altfel ne pierdem cu zilele. Mă auziți? Doamnă Furnică, dumneata ai știut totdeauna a găsi ieșire din orice situație grea. Spune, ce să facem? Spune, ce să facem?

Toate gâzele: Ce să facem? Ce să facem?

Furnica: Ce să facem? În genunchi! În genunchi cu toții! (*toți cad în genunchi*) Și rugați-vă la Măria Sa Primăvara să ne ierte greșelile pe care le-am săvârșit. Mărită și-nțeleaptă, Doamnă!

Toate gâzele: Mărită și înțeleaptă Doamnă!

Furnica: Ne-nchinăm până la pământ în fața Măriei Tale și te rugăm să ne scutești de pedeapsa care o merităm.

Toate gâzele: Și te rugăm să ne scutești de pedeapsa care o merităm.

Furnica: Fie-ți milă de noi.

Toate gâzele: Fie-ți milă de noi.

Furnica: Îndură-te de niște păcătoși care au greșit neînțelegând ce fac.

Toate gâzele: Îndură-te de niște păcătoși care au greșit neînțelegând ce fac.

Furnica: Iartă-ne greșelile și păcatele săvârșite.

Toate gâzele: Iartă-ne greșelile și păcatele săvârșite.

Furnica: Iartă-ne, Mărită Doamnă.

Toate gâzele: Iartă-ne, Mărită Doamnă.

Furnica: Iartă-ne, Mărită Doamnă, că am fost orbi.

Toate gâzele: Iartă-ne, Mărită Doamnă, că am fost orbi.

Furnica: Îți făgăduim că niciodată în viață nu vom mai săvârși asemenea păcate.

Toate gâzele: Îți făgăduim că niciodată în viață nu vom mai săvârși

asemenea păcate.

Furnica: Îndurare, Mărită Doamnă, îndurare, îndurare. (*Undeva în depărtare răsună o melodie care se aude din ce în ce mai aproape. Această melodie toarnă speranțe în sufletele găzelor și le face să se liniștească*).

Furnica: Auziți? Undeva se cântă!

Albinuța: Da, da! Se aude muzică!

Fluturașul: Doamne, ce frumos mai cântă!

Bondarul: Ce glas dulce și duios!

Buburuza: Câtă armonie, domnilor!

Trântorul: Ce sunet!

Furnica: Păi, asta-i Greierașul nostru! Auziți, domnilor? E greierașul nostru! Și noi suntem salvați!

Trântorul: Da, da! E el! Salvarea noastră! Trăiască Greierașul!

Albinuța: Trăiască muzica!

Toate găzele: Trăiască muzica! Trăiască Greierașul! Ura-a-a! (*Se prind cu toții în dans și sar în sus de bucurie*).

Furnica (ii oprește): Opriți-vă! Opriți-vă! Liniștiți-vă odată! Prea devreme am început a ne bucura. Solul Primăverii a plecat. El nu-l aude pe Greieraș. Până când Solul Primăverii nu va auzi cântarea Greierașului, Primăvara nu va veni!

Trântorul: Trebuie să-l găsim și să-l aducem încoace ca să audă cum cântă lăutarul nostru.

Furnica: Ai dreptate, Trântorule. Solul Primăverii mai poate fi pe undeva pe-aproape. Fuga cu toții în căutarea lui. Răscoliți tot zăvoiul! Găsiți-l din pământ! (*pornesc cu toții în căutarea Solului Primăverii, strigându-l în toate părțile*)

Toate găzele: Mărite Sol! Mărite Sol!

Greierașul (apare în scenă, cântând):

Peste văi, peste coline,
Vino, primăvară, vino,
Vino, primăvară, vino
Și ne-adu multă lumină.

Vino, nu mai zăbovi

Te-așteptăm din zi în zi,

Înainte-ți vom ieși,

Cu alai te-om întâlni

Florile vor înflori,

Găzele vor zumzâi,

Totu-n jur va înverzi,

Lumea te va proslăvi

(*Cântecul este întrerupt de găzele care apar împreună cu Solul Primăverii*).

Trântorul: Mărite Sol! Uite el e cel, care vă poate cânta tot ce vă poftesc-

te inima.

Greierașul: Despre ce vorbiți, domnilor? Ce s-a întâmplat?

Trântorul: Pe urmă vei afla, Greierașule, pe urmă. Acum cântă-ne ceva, să audă și Maria Sa.

Solul Primăverii: Ai putea să ne cânti ceva, băiete?

Greierașul: Cu cea mai mare plăcere, domnule. Numai că nu sunt sigur că creația mea ar putea să vă intereseze câtuși de puțin.

Solul Primăverii: Și totuși cântă-ne. (*Greierașul cântă printre lacrimi*):
Primăvară, draga mea,
Veselă și sprintenea,
Numai tu poți alunga
Iarna rece, iarna grea.
Păsările vor cânta,
Văile vor răsună,
Apele vor murmura
Soarele va lumina.

(*După cântec*)

Solul Primăverii: Bravo, Lăutarule! Bravo! Ești adevărat artist. Să trăiești, frate. Să trăiești și să cânti. Auzi, să cânti, că asta ți-e menirea pe fața pământului! (*Către găze*) Iar voi fiți pe pace, nu vă fie teamă. După o cântare atât de frumoasă, Primăvara va veni neapărat, mai întâi la voi.

Greierașul: Nu înțeleg nimic. Ce se întâmplă aici?

Furnica: Ce să se întâmple?! Se întâmplă lucruri frumoase, Greierașule, lucruri gingașe, lucruri minunate și toate au loc numai și numai grație muzicii tale, maestre. Ea ne încântă inimile, ne înalță sufletele, ne face mai buni, ne îndeamnă să muncim mai cu spor, să iubim mai cu foc viața, natura. Iartă-ne că am fost atât de nedrepti cu tine, iartă-ne că am înțeles atât de târziu că și creația ta e o muncă trebuitoare, și e tot atât de folositoare ca și aratul, semănatul, strânsul roadei. Ba mie chiar mai prețioasă-mi pare, fiindcă truda ta n-o poate face orișicare. Iartă-ne, maestre!

Toate găzele: Iartă-ne!

Greierașul: Bine, prieteni. Să uităm de cele întâmplate. Cele rele să se spele, cele bune să se-adune.

Furnica: Dacă-i așa, atunci pentru bunătața ta, noi, toți suntem gata

să-ți oferim orice colțișor din casele noastre. Așa e prieteni?

Toate găzele: Da-a-a! Da-a-a!

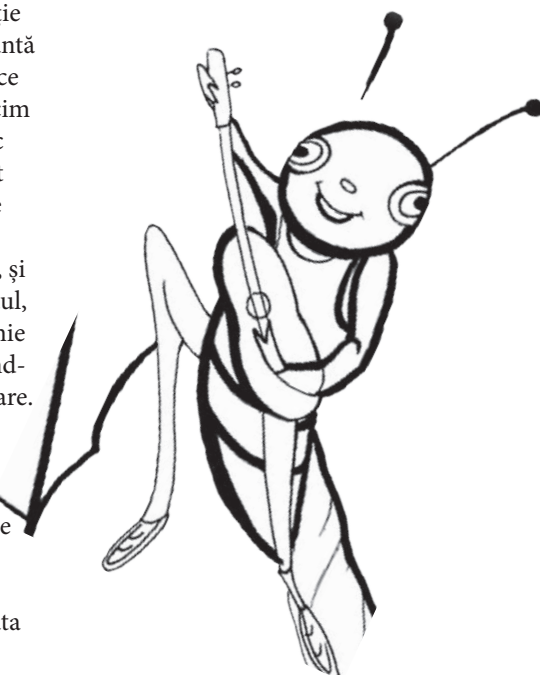
Greierașul: Mulțumesc, fraților! Mulțumesc!

Solul Primăverii: Iar mie, dragii mei, nu mi-a rămas decât să vă spun: bucurați-vă. Bucurați-vă, oameni buni, bucurați-vă cât timp printre noi mai există greierași. Bucurați-vă!

Toate găzele: Bucurați-vă! (*și toți încep a cânta*)

În zăvoiul plin de flori,
Țâr – țâr – țâr și țâr-țâr-țâr
Cânt de seară până-n zori,
Țâr-țâr-țâr și țâr-țâr-țâr
Dimineața încep iară,
Țâr-țâr-țâr și țâr-țâr-țâr
Și cânt vesel și până-n seară,
Țâr – țâr-țâr și țâr-țâr-țâr

Cortina (final)

Tinere Talente pe o arteră scenică

GHEORGHE NICOLAESCU,
Șef Cabinet Metodic,
Ministerul Culturii

Agreată de aerul bucuriei, sâmbăta meditativă a zile de 31 martie, și-a răsfățat scena succesului pentru elevii obsesivi de la Instituțiile de Învățământ Artistic Complementar, sosiți din cele patru depărtări geografice la Concursul Național „*Tinere Talente*”. Programați evoluării individuale și de grup, lăstarii fragezi sau manifestat la gradul superlativ în anumite prezentări scenice: *pian, canto popular, dans popular, arta teatrală și arta plastică*. Răsfățul undelor artistice s-a derulat în incintele: Colegiului de Muzică „Ștefan Neaga”, Colegiului de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală” și Școlii de Arte „Alexei Stîrcea”.

Fără fast oficial, dar cu răbdare bibliică și legitimă mândrie, Aliona Strîmbianu - șef Direcție „*Arte profesionale, Învățământ artistic și Industrii culturale*” la Ministerul Culturii, a prezentat mesajul de salut a ministrului culturii Boris Focșă, dând astfel start Concursului republican „*Tinere talente*”. Da, a menționat domnia sa, realmente concursul e modalitatea atractivă pentru cadrele didactice, prin intermediul căruia elevii au posibilitatea de a bate la Porțile lumii.

Pian: Rând pe rând, cotidianul pianistic își deschidea cortina pentru concurenții care tronau ca luceferii pe boltă, evoluând cu dovezi pipăite de ingeniozitate și iscusință. Ca un balsam pe suflet, varianta ingenuă a creației pictorilor de muzică: Frideric Schopen; Ludvig van Beethoven, Iozef Haydn, Piotr Ceaichovski, Ștefan Neaga etc. a fost interpretată cu mare sârg.

Arta plastică: Atașați de lumea culorilor pastelate, pensula celor 155 de concurenți angrenați în teatrul de lumini și umbre, venită din izbucniri meditative în edificiul imagistic a *foilor veline de omăt*, și-a înălțat spre culmile esteticii plastice subiectul ieșit dintr-o credință plină de zbucium - „*Realitatea sec. XXI*”. Imaginile peisagistice, ca expresii ale unor stări sufletești interioare individuale au dat de știre, despre prezența unei generații ce pot mânui pensula lui Picasso.

Arta teatrală: Exteriorizarea măiestriei scenice prin mimică, gest și cuvânt pune în fața sorții porniri ce au la temelie arta actricească.

Probabil, acești elevi au fost înobilizați la naștere cu virtuți legendare de către Ursitoarea pre nume Proza și Poezia, copii pentru care cuvintele sunt forțe și ei, vin pe moșiile scenice pentru a se revela prin purgatorii poetice.

Canto popular: Tulburătoare ca tremurul diafan al monologului dramatic, doină și cântecul popular, intonate într-o cheie cantabilă, afectau plăcut prăgurile receptive ale senzațiilor acustice. Mioritismul nostru românesc, punctat de către strămoși drept *Axus Mundi* în reperele folclorice, glorifică vraja scânteelor timbrate ale caratelor speciei vocale. Acompaniați de glasul sublim al cobzei, vocile catifelate zugrăveau un arhipelag de talente inedite, care ne vor împânzi peste ani emisiunime audiovizualului.

Dans popular: Învârtejitele coregrafii aseuite cu Hora zeitelor îngerești, în care poți testa fără tăgadă prezența aprinselor focuri de coloratură profesionistă, ademeneau ochiul spectatorului, lăsându-l să mediteze asupra prezentărilor înaripate.

Juriul, format din personalități notorii în domeniul artelor, a disecat fenomenul artistic, penetrând în aria interpretativă a fiecărui concurent. E de menționat prezența la concurs a școlilor din republică, care s-au pregătit cu toată responsabilitatea și au prezentat elevi de o ținută rară: mun. Chișinău, mun. Bălți, Ocnița, Drochia, Soroca, Edineț, Briceni, Glodeni, Fălești, Florești, Ungheni, Nisporeni, Călărași, Strășeni, Dubăsari, Ialoveni, Hâncești, Cantemir, Cimișlia, Cahul, Comrat etc.

Pe balanța trăirilor și pe fundalul gândurilor multe, am sesizat, că am găzduit o cohortă de artiști fragezi, o pleiadă de talente pline de bonomie neafășată, porniți în Marea Lume a Artelor. Măine, Ei vor ține trează flacăra artistică, Ei vor deveni pilonii de rezis-

tență spirituală ai societății moderne românești, unde meritul de căpetenie aparține dascălilor acestora. Poate, tot mâine, la un colț de amintire, pe reversul reversului vom regăsi aceste nume, în care astăzi viază inimi atinse de razele curcubeului multicolor.

Regretele scenice, desigur le merită administrațiile și cadrele didactice a școlilor de muzică, arte și arte plastice, care au desconsiderat valențele evenimentului, care nu s-au încadrat în cerințele de program și au absentat, direcționând elevii spre un regres artistic, dar părinții acestora pun speranțe în odraslele lor, ca mâine să devină figuri notorii pline de eleganță și sobrietate artistică, ca mâine să deschidă uși zăvorâte de timp.

Consider, că în perimetrul artistic, concurenții ce au bătut la porțile lumii, au trecut printr-o fază de mare eleganță a scenei de rezistență, unde existența fulgerătoare care i-au identificat, confirmă pronosticurile și precizările experților din domeniu.

Odată cu vociferarea laureaților concursului de către membrii juriului, s-a și consumat mărețul eveniment de artă. În privirile pline de vigoare și înțelepciune ale tuturor celor prezenți, citeam ușoare nuanțe de nostalgie, interiorizate pe meridianele obositoare.

Chiar dacă, dincolo de prezumția teoreticului, unde substanța estetică avea cel mai mare rating în campionatul imaginar, amalgamul republican cu involburate gustualități artistice, e de obligativitatea noastră de a-l depozita în arhiva „*Realităților Culturale*” ca pe o tipologie a perfecțiunii, plină de afecțiuni.

Aici, la poala acordului de finalitate, am înregistrat pe portativul lumii o ușurință dezarmantă, din care încolțeau bucurii ieșite din capcana dependenței.

Am fulgerat prin fața unei Clipe cu suflet de foc, clipă de sorginte artistică.

Proiectarea didactică a lecțiilor de coregrafie — acțiune continuă și unitară

NADEJDA GORPIN

Motto: „Socrate spunea că acei care știu ce este fiecare lucru sunt în stare să explice și celorlalți pe când cei care nu știu este firesc să se înșele și pe ei și să înșele și pe alții.”

(Xenofon)

Se știe că un lucru bine făcut are la bază o etapă premergătoare. Proiectarea didactică a activităților coregrafice este etapa premergătoare a actului didactic și nicidecum nu poate să lipsească din preocupările profesorilor de coregrafie, pentru că o lecție bună este întotdeauna rezultatul unei proiectări corespunzătoare. Documentul de proiectare trebuie să fie un instrument necesar de lucru pentru cadrul didactic. În mod tradițional, prin proiectare pedagogică se înțelege programarea materiei de studiu pe unități de timp și de activitate, a planului calendaristic, a sistemului de lecții, elaborarea planului de lecții etc. În efortul actual de modernizare și optimizare a programelor curriculare, menite să asigure creșterea calitativă a activității didactice, proiectarea, organizarea, pregătirea și desfășurarea lecției, ocupă un loc central.

Proiectarea este acțiunea de anticipare și pregătire a activităților didactice și educative pe baza unui sistem de operații, concretizat în programe de instruire diferențiate prin creșterea performanțelor. Un profesor de coregrafie bine intenționat trebuie să-și pună următoarea întrebare: cum aș putea face astfel încât întotdeauna activitățile didactice pe care le desfășor să fie eficiente? Pentru aceasta este nevoie de o metodă rațională de pregătire a activităților coregrafice care să preîntâmpine sau să anuleze alunecarea pe panta hazardului total și a improvizației. Dacă „harul didactic” nu este suficient (și nu este!), atunci apelul la o cale rațională, premeditată este justificat.

Se știe că un „lucru bine făcut” este rezultatul unui „proiect bine gândit”. Înainte de a începe proiectarea profesorul de coregrafie trebuie să-și pună următoarele întrebări :

- **Ce voi face?**
- **Cu ce voi face?**
- **Cum voi face?**
- **Cum voi ști dacă ceea ce trebuia făcut a fost făcut?**

Răspunsurile la cele patru întrebări vor contura etapele proiectării didactice. **Prima întrebare** vizează obiectivele educaționale, care trebuie fixate și realizate. **A doua întrebare** trimite către resursele educaționale de care dispune sau trebuie să dispună educatorul. **A treia întrebare** cere un răspuns concret privind stabilirea unei strategii educaționale, coerente și pertinente, pentru atingerea scopurilor. Răspunsul la **a patra întrebare** pune problema conturării unei metodologii de evaluare a eficienței activității desfășurate.

Proiectarea pedagogică a lecțiilor de coregrafie reprezintă ansamblul acțiunilor și operațiilor angajate în cadrul activităților de educație/instrucție conform finalităților asumate la nivel de sistem și de proces în vederea asigurării funcționalității sociale a acestuia în sens managerial/global, optim, strategic.

Elementul central în realizarea proiectării didactice este programa curriculară. Ea reprezintă un document normativ în sensul că stabilește competențe, adică țintele ce urmează a fi atinse prin intermediul actului didactic.

Nr. d/o	Etaple lecției	Obiective operaționale	Abordări de conținut		Strategii didactice			
			Activitatea profesorului	Activitatea elevilor	Activități coregrafice	Metode și mijloace	Tehnici de evaluare	
1	2	3	4	5	6	7	8	
1	Moment organizatoric Captarea atenției.	O.4	Asigură realizarea reverenței prin selectarea unui material muzical adecvat.	Intră în clasă sub o melodie de marș. Își concentrează atenția asupra mobilizării și pregătirii către lecție.	Lucrul colectiv. Alinierea și salutul coregrafic.	Exersarea	Observația Mobilizarea și pegătirea elevilor către lecție.	
2	Evocarea / expoziția	O.1 O.3 O.4 O.5	Abordează tema de discuție despre rolul dansului popular în dezvoltarea multilaterală a personalității. Validează greșelile de interpretare, demonstrând și explicând corectitudinea executării mișcărilor propuse la bara populară și la centrul sălii. Lucrează asupra expresivității artistice și asupra perfecționării diferitor caractere de dans (moldovenesc, rusesc, bulgăresc)	Conștientizează subiectul și obiectivele lecției și se mobilizează către lucrul practic. Participă la activitatea practică, sunt receptivi la observațiile făcute, străduindu-se să înlăture greșelile tehnice de interpretare. Continuă perfecționarea abilităților coregra-fice prin însușirea exercițiilor (battement tendu, battement tendu jete, grand plie, rond de jambe par terre) în caracter de dans rusesc, moldovenesc, bulgăresc.	Caracterizarea artistică a coregrafiei. Reactualizarea cunoștințelor: activitatea la bara populară (battement tendu, battement tendu jete, grand plie, rond de jambe par terre) în caracter de dans rusesc, moldovenesc, bulgăresc. activitatea la centrul sălii. Lucrul în grup și individual.	Discuția dirijată. Exersarea. Învățarea centrată pe elev. Lămurirea. Demonstrarea.	Aprecierea verbală Gradul de înțelegere a aspectelor coregrafice abordate. Interviul Capacitatea de a executa după muzică, în caracter, mișcarile propuse de profesor.	

1	2	3	4	5	6	7	8
3	Relizarea sensului / dezvoltarea	O.2 O.9 O.6 O.7	Inițiază o discuție privind popularitatea acestui dans și propune elevilor să participe la interpretarea mișcărilor înscrise la lecțiile anterioare.	Manifestă interes față de activitatea practică și demonstrează acuratețe și profesionalism în interpretarea mișcărilor și strigăturilor.	Acumularea noilor priceperi și deprinderi coregrafice în baza montării dansului „Suita bulgărească”. Perfecționarea tehnicii interpretative prin însușirea temeinică a diferitor compoziții de dans bulgăresc.	Demonstrarea. Învățarea prin cooperare. Explicația.	Observația Abilitățile coregrafice, privind executarea artistică și tehnică a mișcărilor de dans.
			Propune elevilor montarea dansului „Suita bulgărească”, în baza mișcărilor și compozițiilor cunoscute.	Participa activ la montarea acestui dans, mobluzându-și toate eforturile și capacitățile creative.			
4	Reflecția / repriza	O.8 O. 5	Cere de la elevi calitate interpretativă, rezistență, voință și ambiție în prelucrarea și însușirea temeinică a noilor mișcări. Corectează și modelează după bunul său plac încercările interpretative ale elevilor	Se orientează liber în spațiu și sunt receptivi la observațiile și corecțiile înaintate. Înțeleg observațiile făcute de profesor și își concentrează atenția asupra corectării greșelilor tehnice interpretative.	Prelucrarea mișcărilor noi în tempou rar, cu numărare după muzică. Validarea greșelilor interpretative și înlăturarea lor.	Exersarea în perechi Lucrul în grup. Convingerea.	Aprecierea artistică a competențelor și performanțelor Mobilitatea, agerimea, străduința priceperii de a însuși noi mișcări.

1	2	3	4	5	6	7	8
5	Evaluarea / coda	O.8 O.10	Apreciază și argumentează activismul participării elevilor în realizarea obiectivelor preconizate.	Participă la notare, autoevaluându-și straduința și efortul depus în cadrul lecției. Comentează calitatea interpretării artistice și tehnice a dansului de către colegi.	Autoevaluarea și evaluarea elevilor prin calificative și notare. Motivarea notei obținute la lecție	Argumentarea	Aprecierea și notarea culturale coregrafice interpretative Activismul elevilor pe întreg parcursul lecției.
6	Tema pentru acasă	O.9	Explică tema, făcând recomandări individuale în scopul obținerii succesului școlar. Propune elevilor frecventarea consultațiilor și lucrul individual sistematic în vederea perfecționării măiestriei artistice interpretative.	Inregistrează tema pentru activitatea independentă de acasă. Conștientizează importanța exersării zilnice a mișcărilor. Elaborează orarul ocupațiilor individuale	Orientarea elevilor spre autoperfecționare și autodepășire; exersare individuală și creativitate.	Lămurirea. Argumentarea. Recomandarea.	Pătrunderea emoțională în mesajul coregrafic Înțelegerea recomandărilor propuse

Folclorul și literatura scrisă: *aspecte teoretice (I)*

sfârșit

MARIANA COCIERU
Institutul de Filologie
(Chișinău)

Ultimul aspect al cercetării ține de corelația dintre speciile folclorice și cele literare. Această interdependență își are specificul ei, evoluând pe parcurs din simplă (monospecială) în una complexă (sinteză polispecială). Pornind de la realitatea că literaturile tinere se apropie istoric și structural de sursele folclorice, cercetătoarea U. B. Dalgat constată preponderența acelor specii tradiționale care predomină și în folclor. Parțial sunt întemeiate și concluziile referitoare la influențarea formelor folclorice generatoare de specii asupra evoluției literare a popoarelor Caucazului de Nord, la dezvoltarea speciilor epice în literaturile scrise ale acestei regiuni și predilecția față de speciile lirice în literaturile popoarelor din Daghestan, aceasta datorită bogatei experiențe estetice acumulate din lirica populară, care a atins în această regiune forma ideală a poeziei meditative subtile (manierate). Drept exemplu ne prezintă poemul lirico-epic Slavă vouă, feciorilor crasnodoneni (Слава, краснодонские сыны) de Rasul Gamzatov, care după compoziție se apropie de balada populară eroică despre eroii decedați, temă des întâlnită în folclorul daghestanez. Se observă o sinteză a trăsăturilor distinctive a două genuri: elogiarea eroismului, a faptelor mărețe ale eroilor și totodată jelierea lor (bocet). Balada eroică în opera dată reprezintă acea specie care generează și care reprezintă baza compozițională și ideatică-tematică. În literaturile dezvoltate apelul scriitorilor la una din speciile folclorice depinde de intențiile lor artistice. Continuitatea speciilor literar-folclorice se complică prin apropiere funcțională față de materialul ales conștient de către artist. Scriitorul se poate orienta la mai multe specii, la compoziția lor multiplă, ceea ce se poate observa în sistemul compozițional al romanului, în care se formează relații complicate corelative și pot să se intersecteze diverse specii folclorice [14, p. 22-24].

Un alt aspect mai puțin studiat este interacțiunea literaturii scrise cu folclorul popoarelor străine. U. B. Dalgat face comparație, în acest sens, între folclorul caucazian și literatura rusă de până la revoluție (1917) despre Caucaz [14, p. 25-27].

În concluzie, reflectând asupra aspectelor teoretice și metodologice ale studierii relației dintre folclor și literatura scrisă, U. B. Dalgat se referă la formele exterioare și interioare ale coraportului folclorico-literar de pe pozițiile principiilor „subordonării”, „interacțiunii” și „respingerii”. „Principiile acestea de analiză – adaugă cercetătoarea – sunt pe deplin aplicabile în scopul studierii proceselor interacțiunii sistemelor literar-folclorice, pentru a elucida relațiile cu caracter structural, compozițional, expresiv-stilistic, funcțio-

nal, corelativ” [14, p. 30]. Relațiile cu caracter structural, compozițional și expresiv-estetic se manifestă în interiorul sistemului folclorico-literar, iar cele cu caracter funcțional și corelativ la nivel de interacțiune între sistemele folclorului și literaturii scrise. Modelele funcționale, unilaterale, de interdependență între „concepte”, „valori”, se bazează pe contacte funcțional ordonate (algoritmice), dar nu aleatoare și probabile. Modelele corelative de interdependență reprezintă un tip de interacțiune, o corespundere reciprocă, o intercondiționare a fenomenelor, elementelor, conceptelor, care nu au sens funcțional și se bazează pe interacțiuni posibile, accidentale [14, p. 7].

Studiile ulterioare au schimbat situația interpretărilor, generând o tendință nouă metodologică, au facilitat cercetarea problemei date de pe pozițiile fenomenului literar: istorism. Folclorismul cunoaște o legătură strânsă cu procesul istorico-literar. La o anumită etapă istorică acesta se manifestă ca o proprietate specifică a literaturii naționale, ca o importantă categorie ideatică-estetică, fără de care ar fi imposibil de a interpreta la justa valoare intenția unei opere concrete și realizarea acesteia, precum și contribuția fiecărui scriitor la dezvoltarea literaturii: „În fiecare perioadă istorică, folclorul într-o măsură diferită a fost «necesar» literaturii prin diversele sale orientări și-n variate relații” [19, p. 171].

Inițial s-a pus accentul pe cercetarea aspectelor concrete determinate istoric și estetic ale apelului literaturii profesionale la folclor și pe studierea permanenței și tipologiei folclorismului [20].

Aplicarea profundă a principiului istoric, concretizarea noii metodologii pot fi întâlnite în lucrările despre atitudinea față de folclor a diferitelor orientări, curente, școli și grupări literare. Astfel în Federația Rusă sunt cunoscute cercetările despre atitudinea față de folclor a simboiștilor, a grupului poezilor neo semănătoriști [21], iar în România a iluminisților, pașoptiștilor, poporanisților, semănătoriștilor etc. [22].

Rezultatul cercetărilor demonstrează că un tip concret de folclorism ia naștere atunci când se intersectează posibilitățile și necesitățile specifice ale unei direcții literare sau ale individualității creatoare a scriitorului.

Perfecționarea metodelor de cercetare atât peste hotare, cât și în interiorul țării a dat posibilitate cercetătorilor autohtoni să se expună mai productiv pe marginea problemei relațiilor dintre folclor și literatură. Menționăm contribuția cercetătorilor Andrei Hropotinschi, Eliza Botezatu, Tatiana Butnaru în încercarea de a depista funcționalitatea modalităților de asimilare a folclorului în creația literară a scriitori-

lor basarabeni: V. Vasilache, I. C. Ciobanu, I. Druță, P. Boțu, G. Vieru, L. Damian, A. Codru, N. Dabija etc.

Recunoaștem că până la aceste studii valoroase s-au mai întreprins careva cercetări asupra creației clasicii literaturii române: A. Russo, C. Negruzzi, C. Stamati, V. Alecsandri, M. Eminescu, I. Creangă etc., atât doar că aceste cercetări vădesc o interpretare superficială a interferenței folclorico-literare [23].

Poziția cercetătorului basarabean A. Hropotinschi față de problema relației folclor și literatură o aflăm elucidată în teza de doctor *Folclorismul nuveliştilor moldoveni* (1973), unde consemnează că asimilarea creatoare a folclorului nu constă în etnografia îngustă, în imitarea oarbă a formelor folclorice și în poetizarea aparițiilor învechite ale culturii populare, care distruge naționalitatea literaturii, aducând-o la o simplă descriere naturală a vieții, ci în poziția ideologică a scriitorului și atunci când ideile artistului coincid cu cele ale poporului. Abia atunci, problema relației dintre folclor și literatură va fi considerată ca una a relației literaturii cu realitatea, a dependenței scriitorului de situațiile istorice concrete. Reprezentând viața poporului, scriitorul nu poate ignora manifestările specifice ale acestei vieți. În acest mod doar folclorul va rămâne întotdeauna să ocupe un loc de frunte [24, p. 4].

De cele mai multe ori în creația scriitorilor depistăm prezența folclorului ca un atribut al realității, acest fapt e o calitate indispensabilă a fenomenului reflectat, pe care scriitorul o fixează nu din predilecție pentru folclor, ci din dorința de a reprezenta adecvat faptele reale. Acest lucru ține de principiile interpretării obiective și nu de cele ale folclorismului. Pentru a ne putea expune pe marginea influenței folclorului asupra creației unui scriitor, mai întâi de toate trebuie să cunoaștem ce rol au jucat elementele folclorice în creația acestuia. Doar creația acelor scriitori manifestă interes pentru cercetătorii problemei folclorismului, care n-au apelat la folclor direcționați fiind de tradiția comună, ci de o tradiție individuală specifică creației lor. Principiul folclorului se deosebește esențial de principiile realismului în literatură, de aceea utilizarea elementelor etnofolclorice în sistemul realismului trebuie să se manifeste foarte subtil și atent [24, p. 5].

Problema atitudinii scriitorului față de folclor ocupă un loc primordial în ciclul problemelor relației literaturii cu viața și aceasta nu trebuie să devină un obiect al experimentării folclorice, unde scriitorii capătă trăsături comune. Scriitorul trebuie să decidă individual care sferă a practicii artistice naționale o poate utiliza. Importante rămân a fi totuși rezultatele interpretării creatoare și nu expunerea veridică a surseilor, care l-au ajutat la crearea acestei opere.

Analizând istoric folclorismul literaturii, observăm că în anumite perioade ale dezvoltării procesului literar influența folclorului asupra literaturii are loc nemijlocit, iar în alte perioade aproape că lipsește. Un studiu minuțios vizând această problemă în literatura basarabeană a fost întreprins de cercetătoarea Eliza Botezatu în monografia *Poezia și folclorul: Puncte de joncțiune* (1987), unde interpretarea fenomenului de folclorism are loc de pe pozițiile unei perioade concrete: literatura scrisă a anilor 1930-1940, 1940-1950, 1960-1980.

Eliza Botezatu, în consonanță cu afirmațiile cercetătoarei U. B. Dalgat, propune aceeași definiție a conceptului de folclorism: „Fenomen particular, cu profunde și ramificate implicații în dezvoltarea literaturii, folclorismul înseamnă, în mod curent, apelul conștient al scriitorului la estetica folclorică” [25, p. 8]

Studierea tipologiei folclorismului (a relației folclorico-literare) reprezintă o problemă nouă în cercetările metodologice actuale. Tipologia relațiilor folclorului cu literatura scrisă include în sine nu numai contactele directe, împrumuturile, dar și opoziția estetică dintre aceste două sisteme (științe).

E. Botezatu deosebește câteva tipuri de legături dintre folclor și literatură și le clasifică în două grupuri: „Forma cea mai ușor detectabilă este cea extensivă, incluzând legăturile rudimentare ale literaturii cu folclorul – împrumutul, copierea, imitația, stilizarea. Următoarei forme i-am zice intensivă – este un folclorism mai complex, subtil, susținut de apropierea adâncă a autorului (autorilor) de substanța folclorică” [25, p. 13].

Cercetătorul român A. Gh. Olteanu deosebește două tipuri de relații: de suprafață și de adâncime. În prima categorie sunt incluse formele de asimilare primară a folclorului de literatură prin împrumuturi și imitații. În cea de a doua intră formele de preluare mai profundă a creației populare, adică acele care denotă un folclorism mai pronunțat, mai complex. Clasificarea respectivă o face în urma aplicării metodei comparative asupra creației literare a doi scriitori concreți: V. Alecsandri și M. Eminescu sau a contactelor literaturii scrise cu folclorul în două perioade literare diferite (a doua jumătate a sec. XIX și începutul sec. XX). Relației de adâncime i-a dat expresie teoretică și L. Blaga. Într-un studiu consacrat elogierii satului românesc, scriitorul afirma: „Cultura majoră nu repetă cultura minoră, ci o sublimează, nu o mărește în chip mecanic și virtuos, ci o monumentalizează potrivit unor vii forme, accente, atitudini și orizonturi lăuntrice. Nu prin imitare cu orice preț a creațiilor populare vom face saltul de atâtea ori încercat într-o cultură majoră. Apropiindu-ne de cultura populară trebuie să ne însuflețim mai mult de elanul ei stilistic interior, viu și activ, decât de întruchipări ca atare” [26, p. 15-16].

Problema folclorismului va rămâne mereu în atenția cercetătorilor folcloriști și literați ca una fundamentală în rezolvarea interdependenței dintre folclor și literatura scrisă. Sintetizând cele expuse mai sus, menționăm că la diferite etape ale dezvoltării fenomenului literar exploatarea și formele de asimilare a tradițiilor naționale clasice și folclorice au fost diverse. În unele cazuri ajungându-se la o profundă transsubstanțiere estetică de fond și formă folclorică. Culmile amplificării în profunzime a spiritului folcloric în literatura basarabeană au fost atinse cu precădere în anii 60-80 ai secolului trecut.

Note

1. Garabet Ibrăileanu, Note și impresii. – Iași, 1920.
2. Н. И. Савушкина, Постигание глубин фольклоризма. // Фольклор и литература. – Уфа, 1991.
3. Variante la basmul „Harap Alb” al lui I. Creangă // Petre V. Ștefănuță, Datini și creații populare. – Chișinău, 2008.
4. Alecu Donici, Scrieri. – București-Chișinău, 1998.
5. Constantin Negruzzi, Negru pe alb. – București-Chișinău, 1997.
6. Ion Creangă, Scrieri. – Chișinău, 1997.
7. С. Г. Лазутин, Взаимодействие литературы и фольклора: аспекты и методы изучения // Фольклор и литература. – Уфа, 1991.
8. Информация о первом совещании писателей и фольклористов // Современная этнография. – Ленинград, 1934, № 1-2.
9. Н. П. Андреев, Фольклор в поэзии Некрасова // Литературная учеба, 1936, №7.
10. Л. И. Емельянов, Изучение отношений литературы к фольклору // Вопросы методологии литературоведения. – Москва, Ленинград, 1966.
11. Vasile Alecsandri, Poezii populare ale românilor, vol. I. – București, 1965; Adrian Fochi, G. Coșbuc și creația populară. – București, 1971.
12. Г. Г. Гамзатов, Писатель и устнопоэтическая традиция (проблемы и суждения) // Фольклор и литература. – Уфа, 1991.
13. М. Б. Храпченко, О некоторых итогах и перспективах в разработке проблемы стиля // Литература и искусство, 1931, № 4.
14. У. Б. Далгат, Литература и фольклор: Теоретические аспекты. – Москва, 1981.
15. М. Горький, О литературе. – Москва, 1953.
16. Camelia Popa Caracaleanu, Transfigurarea fondului folcloric în nuvelele lui Gala Galaction. – Alexandria, 2001.
17. И. Я. Барабаш, Вопросы эстетики и поэтики. – Москва, 1971.
18. Victor Gațac, Romanul și folclorul: (Ion Druță: „Povara bunătății noastre”) // Opera lui Ion Druță: Univers artistic, spiritual, filozofic (Exegeze critice asupra operei: monografie colectivă), vol I. – Chișinău, 2004.
19. Л. И. Емельянов, Методологические вопросы фольклористики. – Ленинград, 1978.
20. Русская литература и фольклор: (XI-XIII вв.). – Ленинград, 1970; Русская литература и фольклор: (Первая половина XIX в.). – Ленинград, 1976; Русская литература и фольклор: (Вторая половина XIX в.). – Ленинград, 1982; Русская литература и фольклор: (Конiec XIX в.). – Ленинград, 1987; Temelii folclorice și orizont european în literatura română. – București, 1971.
21. Ю. К. Герасимов, Русский символизм и фольклор // Русская литература, 1985, № 1; В. Г. Базанов, Сергей

Есенин и крестьянская Россия. – Ленинград, 1982; А. И. Михайлов, Петр Орешин и крестьянские поэты начала XX века: (К проблеме народности советской литературы) // Русская литература, 1973, № 1.

22. Ovidiu Papadima, Iluminismul și clasicismul întârziat: Opinii despre cultura populară – infuzia ei latentă în literatura epocii // Temelii folclorice și orizont european în literatura română. – București, 1971; Teodor Vârgolici, Romantismul: Preluarea folclorului ca tematică și forme de expresie // Idem; Marin Bucur, Replică la modernism: tradiționalismul // Idem.

23. Haralambie Corbu, Alecsandri și teatrul. – Chișinău, 1973; Constantin Popovici, Creangă și basmul slav. – Chișinău, 1967; Gheorghe Bogaci, Isac Grecu, Alexandru Donici. – Chișinău, 1966; Haralambie Corbu, Scriitorul și procesul literar. – Chișinău, 1980; Constantin Popovici, Eminescu: Viața și opera. – Chișinău, 1976; Vasile Ciocanu, Constantin Stamati: Viața și opera. – Chișinău, 1966; Literatura moldovenească și folclorul. – Chișinău, 1982 ș. a.

24. А. Г. Хропотинский, Фольклоризм молдавских новеллистов. – Кишинев, 1973.

25. Eliza Botezatu, Poezia și folclorul: Puncte de joncțiune. – Chișinău, 1987.

26. Lucian Blaga, Elogiu satului românesc. – București, 1937.

Prestări servicii poligrafice
FEP Grafema Libris s.r.l.
Cod fiscal 1003600038636
Cont/decontare 22244011092
Cod plătitor TVA 0402143
BC "Energbank" SA, m. Chişinău
cod bancar ENEGMD 22

Prestări servicii poligrafice
Notograf Prim s.r.l.
Cod fiscal 1009600037527
Cont/decontare 222490100004601
BC "Fincombank" S.A. fil. Nr. 1 Chişinău
cod bancar FTMDMD2X735

**mun. Chişinău, str. Bucureşti 68,
etajul 3, of. 313.**
tel.: 202 555; 202 553; 223 786.
mob.: 069392909; 069022237.

Nr. d/o	Registre Case de Cultură, Şcoli de muzică	Detalii	Preţ în funcţie de tiraj (lei)	
			1 - 50 ex.	51 < ex.
1.	Registrul de evidenţă a activităţii Casei de Cultură (anexa nr. 2 Regulamentul-tip)	A4, 64 p., ofset	12	11
2.	Registrul de evidenţă a activităţii formaţiei artistice de amatori (aprobat Ministerului Culturii nr. 102 din 26 aprilie 2007)	A4, 60 p., ofset	12	11
3.	Registrul general de evidenţă a elevilor (pentru director)	A4, 120 p., of.	14	12
4.	Registrul general de evidenţă a orelor de muncă ale profesorilor (pentru director)	A4, 40 p., of.	14	12
5.	Registrul de evidenţă a probelor de admitere	A4, 40 p., of.	6	4
6.	Catalogul frecvenţei şi reuşitei al elevilor (individual)	A4, 28 p., of.	4	3
7.	Catalogul frecvenţei şi reuşitei la învăţătură a elevilor (lecţii teorie, şcoli arte plastice)	A4, 48 p., ziar	6	5
8.	Planul individual	A4, 20 p., ziar	4	3,50
9.	Certificate (de absolvire), (copertă tare, bumvenil)	A5, copertă tare	20	15

Nr. d/o	Documente pentru biblioteci publice	Detalii	Preţ în funcţie de tiraj (lei)	
			1-100 ex.	101 < ex.
1.	Registrul mişcarea fondurilor	A4, 150 p., ofset	14	12
2.	Registrul inventar	A4, 200 p., ofset	25	22
3.	Caiet de evidenţă a activităţii bibliotecii	A4, 60 p., ofset	14	12
4.	Caiet de evidenţă a documentelor recepţionate în schimbul celor pierdute	A4, 50 p., ofset	9	7
5.	Fişa cititorului	A5, ofset 1+1	0.10	0.10
6.	Adaos la formularul cititorului	A5, ofset 1+1	0.10	0.10
7.	Fişa catalog liniată	7x11, ofset	0.05	0.05
8.	Fişa catalog curate	7x11, ofset	0.03	0.03
9.	Fişa cărţii	8x11, ofset	0.05	0.05
10.	Fişa evidenţei zilnice	A4, ofset	0.18	0.18
11.	Fişa de evidenţă a ziarelor	8x11, ofset	0.05	0.05
12.	Fişa de evidenţă a revistelor	8x11, ofset	0.05	0.05
13.	Despărţitoare de catalog de centru	carton 250 g. ştanţate	0.5	0.5
14.	Despărţitoare de catalog de dreapta	carton 250 g. ştanţate	0.5	0.5
15.	Despărţitoare de catalog de stânga	carton 250 g. ştanţate	0.5	0.5
16.	Despărţitor de poliţă	carton tare	4	3
17.	Fişa de înscriere la bibliotecă	carton 220 g.	0,2	0,2
18.	Fişa contract	carton 220 g.	0,4	0,4

**Elaborare,
design,
tipar**

diplome
invitaţii
afişe
buclete
ecusoane
cărţi de vizită

de la 5 lei per exemplar + design
de la 3 lei per exemplar + design
de la 1 leu per exemplar + design
de la 8 lei per exemplar + design
de la 1 leu per exemplar + design
de la 1 leu per exemplar + design

Literatură de specialitate și beletristică

Nr.	Denumire	Pagini	Preț (lei)
1.	Abecedarul muzicii și solfegiul (Clasa I-II), L. Țurcanu, A. Țurcanu	192 p.	50
2.	Abecedarul muzicii și solfegiul (Clasa III-IV), L. Țurcanu, A. Țurcanu	122 p.	50
3.	Literatura Muzicală (p/u șc. Arte/Muzică), (anii I-II de studii), S. Badrajan, A. Rojnovanu, S. Rotaru	236 p.	50
4.	Literatura Muzicală (p/u șc. Arte/Muzică), (anii III-IV de studii), S. Badrajan, A. Rojnovanu, S. Rotaru	278 p.	50
5.	Arta Muzicală din R.M. Academia de Știință a Moldovei Institutul Patrimoniul Cultural	952p.	120
6.	Muzică etnică: tradiție și valoare V. Ghilaș	296 p.	20
7.	Învățământul Muzical în Moldova Gleb Ciaicovski-Mereșanu	276 p.	20
8.	Alină dorule alină (Cântece și melodii populare din Moldova și Bucovina), Dumitru Blajinu	352 p.	100
9.	Melodii de pe coline vol.II (partituri pentru orchestre de muzică populară), Serghei Ciuhri	152 p.	15
10.	Ține-mă dorule lin (piese corale), Eugen Mamot	116 p.	10
11.	Cântece de dor (pentru diverse formații vocale), V. Nevoie	74 p.	10
12.	Plaiul meu (coruri), Victor Nevoie	126 p.	10
13.	Nouă azi ne-a răsărit (colinde de Crăciun)	146 p.	10
14.	Și îngerii ca omul plâng (cântece și poezii de autor), Maria Stoianov	190 p.	10
15.	Gânduri țesute-n suflet (cântece și poezii de autor), Maria Stoianov	200 p.	10

Nr.	Denumire	Pagini	Preț (lei)
16.	Cum stau și-mi aduc aminte (creație muzicală), Gheorghe Crețu	440 p.	30
17.	Grigore Grigoriu (viața și creația — album), Ion Proca	248 p.	50
18.	Nicolae Sulac (Mai aproape de departe), Ion Proca	264 p.	30
19.	Emil Loteanu (O viață cât o moarte de lungă), Ion Proca	248 p.	30
20.	La Oină (roman), Ion Proca	160 p.	10
21.	Poiana cu heruvimi (figuri ilustre: scriitori, actori...), Ion Proca	248 p.	10
22.	Ciocărlia cântă fără tălmăciri (poezii pentru copii), Traianus	92 p.	10
23.	Din cartea copilăriei (poezii pentru copii), Traianus	16 p.	5
24.	Alfabetul Vesel (poezii pentru copii), Ianoș Țurcanu	32 p.	10
25.	Ce ascund cuvintele (poezii pentru copii), Ianoș Țurcanu	36 p.	15
26.	Carte de dragoste (poezii), Ianoș Țurcanu	180 p.	10
27.	Viespea (povestiri), Ion Gorgan	92 p.	5
28.	George Meniuc (pagini de corespondență), Muzeul Literaturii Române	520 p.	20
29.	Carte de Cuvinte (Antologie, Scriitori Soroceni), Petre Popa	680 p.	60
30.	Cinegetica (dicționar explicativ), Tudor Colac	300 p.	40
31.	Chișinăul în Literatură (Antologie), Biblioteca B. P. Hașdeu	576 p.	40
32.	Timp și Istorie (autor de la „Viața Basarabiei“), Iu. Colesnic	440 p.	100
33.	Chișinăul din amintire Iurie Colesnic	516 p.	120

«MAGIA LITERELOR»

joc pentru copii (alfabet)

«MAGIA CIFRELOR»

joc pentru copii (cifre)

«POIENIȚA VERDE»

joc pentru copii (flora, fauna)

«Magia Literelor»,
«Magia Cifrelor»
și «Poenița verde»
sunt jocuri propuse
copiilor cu vârsta între
4–10 ani.

Consiliul raional Hâncești • Direcția Culturală și Turism • Sărata Galbenă • Școala de arte

Stejării

Orchestra de muzică populară

Ion Tulbu,
dirijor

PROIECT 2012 AFIȘE PENTRU COLECTIVE ARTISTICE (ACA)

REALITĂȚI CULTURALE: RAIONUL HÂNCEȘTI